

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS
PADĖTIES“ NR. IX-2206 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai.

Saugodama išorines Europos Sąjungos sienas, Lietuva yra atsakinga už prieglobsčio prašytojų antrinio judėjimo kontrolę. Pastarųjų metų statistiniai duomenys rodo, kad nemaža dalis prieglobsčio prašytojų piktnaudžiauja prieglobsčio procedūromis ir naudojami Lietuva kaip tranzitine šalimi vykti į ekonomiškai patrauklesnes Europos Sąjungos valstybes nares. 2020 m. per 3 mėnesius (sausį–kovą) iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) Užsieniečių registracijos centro pasišalino 111 prieglobsčio prašytojų. 2019 m. tik dėl 18 procentų prieglobsčio prašytojų buvo priimtas sprendimas suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje (2019 m. priimti 499 sprendimai dėl prieglobsčio, prieglobstis suteiktas 92 prieglobsčio prašytojams; ankstesniais metais sprendimų suteikti prieglobstį skaičių lėmė perkeltųjų į Lietuvą Sirijos piliečių skaičius, todėl, vertinant tik savarankiškai atvykusių prieglobsčio prašytojų atvejus, 2018 m. teigiamų sprendimų skaičius sudarė 20 proc., 2017 m. – 44 proc., 2016 m. – 13 proc.). Dalis išvykusių prieglobsčio prašytojų yra grąžinami atgal į Lietuvą vadovaujantis 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija), nuostatomis ir jų prašymai suteikti prieglobstį vėl nagrinėjami Lietuvoje (2019 m. daugiau nei 10 proc. prieglobsčio prašančių užsieniečių Lietuvai buvo perduoti iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių).

Kita problema – ilgos apeliacinės procedūros teismuose. Dauguma neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio yra apskundžiami teismui, nes prieglobsčio prašytojams yra garantuojama nemokama teisinė pagalba, o skundų nagrinėjimo teismuose metu prieglobsčio prašytojas turi teisę likti Lietuvoje (dažnu atveju – gyventi ir būti išlaikomu valstybės lėšomis). Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimų, kai yra naikinamas Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) priimtas sprendimas ir byla dėl prieglobsčio suteikimo grąžinama nagrinėti iš naujo, skaičius yra labai mažas (2019 m. teismo grąžintos 9 bylos, o palikti galioti 68 Migracijos departamento priimti sprendimai, 2018 m. Migracijos departamentui grąžintos nagrinėti iš naujo tik 3 bylos iš 69). Pažymėtina, kad ilgas piktnaudžiaujančių prieglobsčio prašytojų buvimas prieglobsčio procedūroje, laukiant galutinio sprendimo Lietuvoje, be galimybės grąžinti juos į kilmės valstybę, brangiai kainuoja valstybei (vieno prieglobsčio prašytojo išlaikymas siekia apie 500 eurų per mėnesį).

Lietuvos Respublikos Seimo Migracijos komisija 2019 m. spalio 9 d. priėmė sprendimą Nr. 139-P-8, kuriuo įpareigojo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją ir kitas suinteresuotas institucijas parengti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymo) pakeitimo projektą ir patobulinti nuostatas, susijusias su užsieniečių įdarbinimu Lietuvos Respublikoje.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė sprendimus bylose, kurios aktualios ir Lietuvai, todėl atsižvelgiant į suformuotą praktiką būtina keisti Įstatymo nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, parengtas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kurio tikslai yra šie:

1) patobulinti prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo mechanizmą, apriboti piktnaudžiavimo prieglobsčio sistema galimybes visuose prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo etapuose;

2) tobulinti esamą reglamentavimą dėl užsieniečių atvykimo darbo ar kitos teisėtos veiklos tikslais;

3) tinkamai į nacionalinę teisę perkelti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančią Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančią Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (toliau – direktyva 2004/38/EB).

Įstatymo projekto uždaviniai:

1) paspartinti prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo procedūras ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui prieglobsčio sistema;

2) sudaryti palankesnes sąlygas dirbti Lietuvoje užsieniečiams, kurie ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, supaprastinti leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – leidimas laikinai gyventi) išdavimo ir keitimo sąlygas, aiškiau reglamentuoti leidimo dirbti Lietuvos Respublikoje (toliau – leidimas dirbti) ir sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimą.

3) užtikrinti tinkamą direktyvos 2004/38/EB nuostatų, reglamentuojančių teisės nuolat gyventi įgijimą nepragyvenus 5 metus, perkėlimą atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktą atitinkamų direktyvos nuostatų išaiškinimą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Migracijos politikos grupės (vadovė Aušra Grikevičienė, tel. (8 5) 271 7078) vyresnysis patarėjas Gintaras Valiulis (tel. (8 5) 271 7070), patarėja Danutė Petrauskienė (tel. (8 5) 271 8467) ir patarėja Rūta Jasulaitienė (tel. (8 5) 271 8897).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Įstatymo 2 straipsnis

Įstatyme apibrėžtoje Pabėgėlių priėmimo centro sąvokoje nurodyta, kokiems užsieniečiams šis centras teikia socialines paslaugas, tačiau šiuo metu centras teikia paslaugas platesnei užsieniečių kategorijai, nei nustatyta apibrėžtoje sąvokoje.

Pagal Įstatyme apibrėžtą paskesnio prašymo suteikti prieglobstį sąvoką tai yra užsieniečio prašymas suteikti prieglobstį, kuris teikiamas po to, kai dėl ankstesnio prašymo suteikti prieglobstį priimtas galutinis sprendimas. Įstatyme nenustatyta, kad paskesniu prašymu suteikti prieglobstį laikomas ir prašymas suteikti prieglobstį, teikiamas po to, kai priimtas sprendimas nutraukti prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą ir nebėra galimybės atnaujinti prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo.

Įstatymo 2 straipsnio 22 ir 26 dalyse įsivestas trumpinys „toliau – vaikai“.

Įstatymo 2 straipsnio 27⁴ dalyje apibrėžta sąvoka „Šengeno viza“. Šioje sąvokoje duodama nuoroda į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 810/2009, nustatantį Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas), kuris buvo pakeistas 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1155 (toliau – Vizų kodeksas). Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo priedas papildomas nuoroda į Vizų kodeksą, minėta sąvoka turi būti patikslinta.

Šiuo metu Įstatyme nevartojamos sąvokos, nustatytos Vizų kodekse.

Įstatymo 4 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad paaiškęs, kad užsienietis, kuriam išduotas leidimas gyventi ar kitas Įstatyme nurodytas užsieniečio teisę gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinantis dokumentas, kelia grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai, tokiam užsieniečiui panaikinamas leidimas gyventi arba užsieniečio teisę Lietuvos Respublikoje patvirtinantis dokumentas. Įstatymo nuostatos nenumato vizų panaikinimo galimybės užsieniečiams, kurie kelia grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai.

Įstatymo 5 straipsnis

Įstatymo priede nenurodytas 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006, nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per

sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas). Šį reglamentą įrašius į Įstatymo priedą, reikia tikslinti nuorodą į reglamentą.

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečių buvimas Lietuvos Respublikos tarptautinių oro uostų tranzito zonose nelaikomas atvykimu į Lietuvos Respublikos teritoriją. Įstatyme nenustatyta, kad užsieniečių, pateikusių prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose, buvimas pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose nelaikomas atvykimu į Lietuvos Respublikos teritoriją, kol nepriimamas sprendimas įleisti prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką. Taip pat Įstatymo nuostatos nenumato galimybių prašymus suteikti prieglobstį nagrinėti pasienyje, kai užsieniečiai sulaikomi neteisėtai kertant valstybės sieną, kartu jų neįleidžiant į Lietuvos Respublikos teritoriją.

Įstatyme nustatyta, kad jeigu užsienietis, būdamas pasienio kontrolės punkte ar tranzito zonoje, pateikia prašymą suteikti prieglobstį, sprendimą dėl užsieniečio įleidimo į Lietuvos Respubliką priima Migracijos departamentas. Įstatyme nenustatytas terminas, per kurį Migracijos departamentas turi priimti sprendimą dėl užsieniečio įleidimo į Lietuvos Respubliką, be to, nenumatyta išimtis, kad toks sprendimas nepriimamas, jeigu prašymas suteikti prieglobstį nagrinėjamas skubos tvarka arba nenagrinėjamas Įstatymo nustatytais atvejais.

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiai turi teisę pasilikti Lietuvos Respublikoje, o prieglobsčio prašytojai – ir pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose skundo padavimo termino laikotarpiu, tačiau Įstatyme nenustatyta, kad tokią teisę turi tik prieglobsčio prašytojai, pateikę prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose ir dėl kurių nepriimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką.

Įstatyme nustatyta, kad pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose prieglobsčio prašytojai apgyvendinami jiems įrengtose patalpose. Įstatyme nenustatyta, kad prieglobsčio prašytojai, pateikę prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose, kol nepriimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką, gali būti apgyvendinti ir Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, taip pat nenustatyta, kad tokių prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje sąlygas ir tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras.

Įstatymo 11 straipsnis

Įstatymo 11 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios užsieniečio buvimą Lietuvos Respublikoje laikotarpį, numato, kad jo buvimas negali trukti ilgiau negu 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.

Įstatyme nenustatyta, kokios Šengeno vizos nesuteikia teisės atvykti į Lietuvos Respubliką.

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą laikinai gyventi ar nacionalinę vizą studijų tikslu ir kuriam taikoma Europos Sąjungos arba jos valstybių narių finansuojama programa, kuria skatinamas trečiųjų šalių piliečių judumas Europos Sąjungoje, arba dviejų ar daugiau aukštojo mokslo įstaigų susitarimas, gali atvykti tęsti dalį studijų ir būti Lietuvos Respublikoje be vizos ne ilgiau kaip 360 dienų, tačiau nenustatyta, kad šis užsienietis taip pat turi teisę dirbti, nors Europos Sąjungos teisės aktai jam tą leidžia.

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą laikinai gyventi ar nacionalinę vizą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų vykdymo tikslu, gali atvykti ir būti Lietuvos Respublikoje be vizos ne ilgiau negu 180 dienų per 360 dienų laikotarpį, kad vykdytų dalį savo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų mokslo ir studijų institucijoje. Tačiau Įstatyme nenustatyta, kad toks užsienietis taip pat turi teisę dirbti ir kaip dėstytojas, nors Europos Sąjungos teisės aktai jam tą leidžia.

Įstatymo 17 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad nacionalinė visa gali būti vienkartinė ir daugkartinė. Vienkartinė nacionalinė visa išduodama užsieniečiui, kuriam leista laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, o daugkartinė nacionalinė visa išduodama užsieniečiui, kurio atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslas – ilgalaikis buvimas Lietuvos Respublikoje.

Įstatyme nustatyta, kad nacionalinė visa išduodama užsieniečiui, turinčiam sveikatos patvirtinantį draudimą.

Įstatymo 21 straipsnis

Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad užsienietis dokumentus vizai gauti pateikia Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai, o kai tokios nėra, dokumentai Šengeno vizai gauti pateikiami Lietuvos Respublikai atstovaujančiai Šengeno valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai. Užsienietis dokumentus vizai gauti vidaus reikalų ministro kartu su užsienio reikalų ministru nustatytais atvejais taip pat gali pateikti pasienio kontrolės punkte, Migracijos departamente arba Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje.

Įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatyta, kad dėl Šengeno vizų išdavimo ar atsisakymo jas išduoti, dėl Šengeno vizų panaikinimo ir atšaukimo priima Šengeno valstybės, pagal susitarimą dėl atstovavimo atstovaujančios Lietuvos Respublikai Šengeno vizos išdavimo klausimais, kompetentinga institucija.

Įstatymo 21 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad užsienietis dokumentus vizai gauti taip pat gali pateikti per Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos akredituotą komercinį tarpininką, įgaliotą garbės konsulą arba pasirinktą išorės paslaugų teikėją.

Įstatymo 22¹ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad teisę likti Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyja nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai ir prieglobsčio prašytojai, išskyrus esančius pasienio kontrolės punktuose ir tranzito zonose. Įstatyme nenustatyta, kad teisę likti Lietuvos Respublikoje įgyja tik tie prieglobsčio prašytojai, dėl kurių priimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką.

Įstatymo 26 straipsnis

Įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta, kad užsienietis, norėdamas gauti ar pasikeisti leidimą laikinai gyventi, privalo pateikti dokumentus, kad turi ar naudojasi gyvenamąją patalpą, kurioje deklaruos gyvenamąją vietą ir kuri atitinka Įstatyme nustatytus reikalavimus. Taip pat Įstatyme detalai nurodyta, kokius dokumentus užsieniečiui reikia pateikti, kad patvirtintų, kad turės tinkamą gyvenamąją patalpą, kurioje deklaruos gyvenamąją vietą. Įstatyme turėtų būti nustatytas tik bendras reikalavimas, o detalesnės nuostatos dėl įrodymų pateikimo turėtų būti dėstomos poįstatyminiuose teisės aktuose.

Įstatymo 28 straipsnis (Įstatymo 43 straipsnio 2 dalis, 44 straipsnio 4 dalis, 44¹ straipsnio 2 dalis, 44² straipsnio 4 dalis, 49² straipsnio 2 dalis ir 49⁵ straipsnio 4 dalis)

Užsienietis, kuris perkeliamas įmonės viduje, prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 4² punkte nustatytu pagrindu gali pateikti tik Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai, nesančiai Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje. Įstatyme nenustatyta galimybė minėtu atveju užsieniečiui prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi pateikti Migracijos departamentui, kai toks užsienietis Lietuvos Respublikoje yra teisėtai.

Įstatyme vis dar nustatyti atvejai, kada prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi gali pateikti ne pats užsienietis, o kiti subjektai. Pradėjus veikti Lietuvos migracijos informacinei sistemai (toliau – MIGRIS), prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą, todėl galimybės pateikti prašymą už kitą asmenį nebėra.

Įstatymo 32 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad nelydinam nepilnamečiui užsieniečiui užsieniečio registracijos pažymėjimas išduodamas per 2 darbo dienas, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad nelydimas nepilnametis užsienietis yra pažeidžiamas asmuo, minėtas dokumentas turėtų būti išduodamas kuo greičiau.

Įstatymo 34¹ straipsnis

Įstatyme vis dar likusi perteklinė nuostata dėl valstybės rinkliavos ėmimo ir jos dydžio nustatymo.

Įstatymo 35 straipsnis

Tiek Įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 4 punkte, tiek ir Įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytos detalios nuostatos, susijusios su reikalavimu turėti tinkamą gyvenamąją patalpą

gyvenamosios vietos deklaravimui, todėl, keičiant Įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 4 punkto formulotę, analogiškai reikia pakeisti ir Įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

Įstatyme nustatyta, kad atsisakoma išduoti ar pakeisti užsieniečiui leidimą laikinai gyventi, jeigu jis įsidarbina pas darbdavį, kuris buvo baustas už Įstatyme nurodytus pažeidimus. Įstatyme nustatyti atvejai, kai darbdavys, kaip juridinis asmuo, buvo baustas už Įstatyme nurodytus pažeidimus, tačiau nenustatyti atvejai, kai už atitinkamus pažeidimus buvo baustas juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

Įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad užsienietis, kuriam atsisakyta išduoti ar pakeisti leidimą gyventi, gali pateikti prašymą išduoti leidimą gyventi praėjus ne mažiau kaip vieneriems metams nuo sprendimo atsisakyti išduoti ar pakeisti leidimą gyventi priėmimo ir išnykus priežastims, dėl kurių buvo atsisakyta išduoti ar pakeisti leidimą gyventi.

Įstatymo 36 straipsnis

Užsienietis, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi šio Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 5¹ punkte nustatytu pagrindu (startuolis), privalo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo leidimo laikinai gyventi jam išdavimo dienos raštu pranešti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotai institucijai apie įmonės įsteigimą ir pradėtą vykdyti jos steigimo dokumentuose nurodytą veiklą. Tokia Įstatymo formulė tiesiogiai neįpareigoja užsieniečio įsteigti įmonę. Įstatyme taip pat nustatyta, kad ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija privalo Migracijos departamentui pranešti apie užsienietį, kuris neįvykdė pareigos ne vėliau kaip per 30 dienų nuo leidimo laikinai gyventi jam išdavimo dienos raštu pranešti apie įmonės įsteigimą ir pradėtą vykdyti jos steigimo dokumentuose nurodytą veiklą.

Įstatymo 43 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi gali pateikti užsienietis, kurio šeimos nariai atvyksta šeimos susijungimo tikslu, arba vienas iš pilnamečių šeimos narių, tačiau, pradėjus veikti MIGRIS, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą, todėl galimybės pateikti prašymą už kitą asmenį nebėra.

Įstatymo 44 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad dėl leidimo laikinai gyventi besikreipiantys užsieniečiai, atvykstantys dirbti į Lietuvos Respubliką kaip stažuotojai ar praktikantai, taip pat užsieniečiai, komandiruojami į Lietuvos Respubliką dirbti iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių, turi kreiptis į Užimtumo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) dėl leidimo dirbti išdavimo.

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiui, užbaigusiam studijas Lietuvos Respublikoje, netaikomas darbo patirties reikalavimas ir Užimtumo tarnyba nepriima sprendimo, kad užsieniečio darbas atitinka Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikius, jeigu užsienietis dėl leidimo laikinai gyventi darbo pagrindu išdavimo kreipėsi nepaėjęs 2 metams nuo studijų ar mokymosi pagal profesinio mokymo programą baigimo. Tačiau tokiam užsieniečiui taikomas reikalavimas įsidarbinti pagal turimą kvalifikaciją, o tai sumažina galimybes iš karto po studijų susirasti darbą.

Įstatyme nustatyta, kad jeigu užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi išduotas pagal Įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 3 punktą, pageidauja pakeisti darbdavį arba darbo funkciją pas tą patį darbdavį, jis turi pateikti Migracijos departamentui prašymą leisti pakeisti darbdavį ar darbo funkciją. Patikrinęs, ar užsienietis atitinka šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytas sąlygas, Migracijos departamentas priima sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos. Įstatyme nenustatyta, kad Migracijos departamentas, priimdamas sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją, turi patikrinti, ar yra priimtas Užimtumo tarnybos sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkai, taip pat nenustatyta, kokį laikotarpį sprendimas dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją galioja.

Įstatymo 44¹ straipsnis

Pagal Įstatymo nuostatas Užimtumo tarnyba turi priimti sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams net ir dėl užsieniečio, kuris yra aukštos

profesinės kvalifikacijos užsienietis, kuris ketina dirbti vadovaujantį darbą įmonėje, kurios dalyvio metinės pajamos per pastaruosius trejus finansinius metus bent vienais finansiniais metais yra ne mažesnės negu 1 000 000 eurų. Dėl užsieniečio, kuris ketina dirbti vadovaujamą darbą, toks sprendimas neturėtų būti priimamas.

Įstatyme nenustatyta galimybė aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiui, esančiam teisėtai Lietuvos Respublikoje, pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi pateikimo.

Įstatyme nustatyta, kad prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi gali pateikti užsienietis, kuris ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, arba jį įdarbinti įsipareigojantis darbdavys, tačiau, pradėjus veikti MIGRIS, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą, todėl galimybės pateikti prašymą už kitą asmenį nebėra.

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis, pageidaujantis pakeisti darbdavį arba darbo funkciją pas tą patį darbdavį, turi pateikti Migracijos departamentui prašymą leisti pakeisti darbdavį ar darbo funkciją. Įstatyme nustatyta, kad aukštos profesinės kvalifikacijos užsienietis, kuris neteko darbo ir nepraėjus 3 mėnesiams susirado kitą darbdavį, turi kreiptis į Migracijos departamentą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, bet ne dėl leidimo pakeisti darbdavį. Įstatyme nustatyta, kad Migracijos departamentas, prieš priimdamas sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją, turi patikrinti, ar užsienietis atitinka 44¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas dirbti šį aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą. Įstatyme nenustatyta, kad Migracijos departamentas, priimdamas sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją, turi patikrinti, ar yra priimtas Užimtumo tarnybos sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkai, taip pat nenustatyta, kokį laikotarpį sprendimas dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją galioja.

Įstatymo 44² straipsnis

Įstatyme nenustatyta galimybė užsieniečiui, kuris perkeliamas įmonės viduje, pradėti dirbti priimančiojoje įmonėje nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Įstatymo 44² straipsnyje nurodytu pagrindu pateikimo.

Įstatyme nustatyta, kad prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi gali pateikti užsienietis arba priimančioji įmonė, įsteigta Lietuvos Respublikoje, tačiau, pradėjus veikti MIGRIS, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą, todėl galimybės pateikti prašymą už kitą asmenį nebėra.

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečio perkėlimas įmonės viduje, įskaitant judėjimą tarp priimančiųjų įmonių, įsteigtų kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, negali trukti ilgiau negu 3 metus, kai jis perkeliamas įmonės viduje kaip vadovas arba kaip specialistas, ir negali trukti ilgiau negu vienus metus, kai perkeliamas įmonės viduje kaip darbuotojas – stažuotojas. Pasibaigus šiam laikotarpiui, užsienietis privalo išvykti iš Lietuvos Respublikos į užsienio valstybę, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė. Įstatyme nenustatyta galimybė tokiam užsieniečiui netaikyti reikalavimo išvykti, jeigu jam išduotas leidimas laikinai gyventi kitu Įstatymo nustatytu pagrindu, nors 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliamų trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų 12 straipsnio 1 dalyje tokia išlyga yra numatyta.

Įstatymo 45¹ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiui, kuris ketina užsiimti teisėta veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu, leidimas laikinai gyventi išduodamas vieneriems metams. Šis leidimas, ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotai institucijai patvirtinus, kad užsienietis atitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, gali būti pakeistas vieneriems metams du kartus. Įstatyme nenustatyta galimybė tokiam užsieniečiui pasikeisti leidimą laikinai gyventi ilgiau nei 3 metams. Taip pat Įstatyme nenustatyta pareiga užsieniečiui, kuris ketina užsiimti teisėta veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu (startuoliui), įsteigti įmonę ar tapti dalyviu nuo leidimo laikinai gyventi gavimo.

Įstatymo 46 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad leidimas laikinai gyventi gali būti išduodamas užsieniečiui, jeigu jis prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi pateikimo metu studijuoja užsienio valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė. Įstatyme nenustatyta galimybė išduoti leidimą laikinai gyventi užsieniečiui, jeigu jis prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi pateikimo metu studijuoja Europos Sąjungos valstybėje narėje.

Kai pasibaigia mokymosi, studijų, stažuotės ar kvalifikacijos tobulinimo laikotarpis arba užsienietis nutraukia mokymąsi, studijas, stažuotę ar kvalifikacijos tobulinimą, jis privalo išvykti iš Lietuvos Respublikos, išskyrus atvejus, kai jam išduodamas leidimas laikinai gyventi kitu Įstatymo nustatytu pagrindu. Įstatyme nenustatyta, kad užsienietis, užbaigęs mokymąsi arba studijas Lietuvos Respublikoje, gali pradėti dirbti leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpiu ir kreiptis dėl leidimo gyventi išdavimo kitu šio Įstatymo nustatytu pagrindu.

Įstatyme nustatyta, kad darbo laiko apribojimas netaikomas užsieniečiams, studijuojantiems doktorantūroje, tačiau Įstatyme nenustatyta, kad toks apribojimas netaikomas studijuojantiems magistrantūroje, taip pat užsieniečiams, užbaigusiems studijas arba mokymąsi Lietuvos Respublikoje ir dirbantiems leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpiu.

Įstatymo 49¹ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis, kuriam leidžiama pasilikti gyventi Lietuvos Respublikoje, kadangi jis yra ar buvo prekybos žmonėmis arba nelegalaus darbo auka ir bendradarbiauja su ikiteisminio tyrimo įstaiga arba teismu kovojant su prekyba žmonėmis ar su nusikaltimais, susijusiais su prekyba žmonėmis arba su nelegaliu darbu, kai dirbta ypatingai išnaudojamo darbo sąlygomis arba kai dirbo nepilnametis, gavęs leidimą dirbti, turi teisę dirbti leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpiu tik gavęs leidimą dirbti. Tokiam užsieniečiui neturėtų būti taikoma sąlyga gauti leidimą dirbti.

Įstatymo 49² straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi gali pateikti užsienietis arba mokslo ir studijų institucija, tačiau, pradėjus veikti MIGRIS, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą, todėl galimybės pateikti prašymą už kitą asmenį nebėra.

Įstatymo 49⁴ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiui, užbaigusiam studijas, arba tyrėjui, užbaigusiam mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtos darbus, gali būti išduotas leidimas laikinai gyventi, kad jis galėtų ieškoti darbo arba pradėti veiklą kaip savarankiškai dirbantis asmuo, jeigu jis pateikia mokslo ir studijų institucijos patvirtinimą, kad moksliniai tyrimai ir eksperimentinės plėtos darbai yra užbaigti, arba patvirtinimą, kad jis įgijo aukštojo mokslo kvalifikaciją. Įstatyme nenustatyta, kad susiradęs darbą užsienietis galėtų pradėti dirbti nelaukdamas, kol jam bus išduotas naujas leidimas laikinai gyventi, taip pat Įstatyme nenustatyta, per kokią laikotarpį nuo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos darbų užbaigimo ar kvalifikacijos įgijimo jis turėtų kreiptis dėl leidimo laikinai gyventi.

Įstatymo 49⁵ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi tuo atveju, kai užsienietis dirba pagal darbo sutartį arba pateikiamas darbdavio įsipareigojimas įdarbinti užsienietį pagal darbo sutartį, gali pateikti užsienietis arba jį įdarbinęs ar įsipareigojantis įdarbinti darbdavys. Pradėjus veikti MIGRIS, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą, todėl galimybės pateikti prašymą už kitą asmenį nebėra.

Įstatymo 50 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad leidimas laikinai gyventi užsieniečiui panaikinamas, jeigu užsieniečiui panaikinamas leidimas dirbti. Taip pat Įstatyme nustatyta, kad leidimas laikinai gyventi užsieniečiui panaikinamas, jeigu jo darbdavys baustas už Įstatyme nurodytus pažeidimus. Įstatyme nustatyti atvejai, kai darbdavys, kaip juridinis asmuo, buvo baustas už Įstatyme nurodytus

pažeidimus, tačiau nenustatyti atvejai, kai buvo baustas juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas asmuo už atitinkamus pažeidimus.

Įstatymo 52 straipsnis

Įstatyme nustatyti atvejai, kada leidimas laikinai gyventi laikomas negaliojančiu, tačiau nenustatyta, kad leidimas laikinai gyventi laikomas negaliojančiu, jeigu užsienietis jo neatsiima per tam tikrą laikotarpį.

Įstatymo 53 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiai, kurie Lietuvoje pragyveno 5 metus, gali kreiptis dėl leidimo nuolat gyventi. Toks leidimas užsieniečiui gali būti išduodamas, tik jeigu jis išlaikė valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos konstitucijos pagrindų egzaminus. Įstatyme nustatyta, kam šis reikalavimas netaikomas, tačiau nenustatyta, kad šių egzaminų gali nelaikyti vaikai.

Įstatymo 57 straipsnis

Įstatyme nurodomi atvejai, kada užsienietis, kuris ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, privalo įsigyti leidimą dirbti, tačiau neišvardijami visi konkretūs atvejai, o pateikiamos nuorodos į kitus Įstatymo straipsnius. Įstatyme nenustatyta, kad leidimo dirbti išdavimas užsieniečiui, kuris ketina pasinaudoti teise dirbti trumpalaikio buvimo Lietuvos Respublikoje metu, nesuteikia teisės užsieniečiui būti Lietuvos Respublikoje ilgiau nei nustatyta Įstatymo 11 straipsnio 2–5 dalyse.

Įstatymo 57¹ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad kvotą kalendoriniams metams tvirtina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, suderinęs su vidaus reikalų ministru. Kvotos dydis gali būti patikslintas vieną kartą per metus. Tačiau nenustatyta, kad tvirtinama kvotos nustatymo kalendoriniams metams tvarka.

Įstatymo 58 straipsnis

Įstatyme nurodomi atvejai, kada užsienietis atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti. Įstatyme nenustatyta, kad užsieniečiai, kurie kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti. Įstatyme nenustatyta, kad užsieniečiai, ketinantys dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti.

Įstatymo 61¹ straipsnis

Įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 3 punkto c papunktyje ir 44¹ straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad Užimtumo tarnyba priima sprendimą, kad užsieniečio darbas atitinka Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikius. Įstatyme nenustatyti sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo, atsisakymo priimti šį sprendimą ir šio sprendimo panaikinimo pagrindai.

Įstatymo 62 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpiu gali dirbti Lietuvos Respublikoje, jeigu jam išduotas leidimas dirbti arba jis atleistas nuo tokios pareigos. Įstatyme nustatyta, kad darbo keliems darbdaviams sutartis pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimus gali būti sudaryta su užsieniečiu, turinčiu leidimą gyventi, tačiau užsienietis galėtų dirbti pagal darbo keliems darbdaviams sutartį ir turėdamas nacionalinę vizą.

Įstatyme nustatyta, kad darbdavys turi teikti informaciją apie įdarbintą užsienietį Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) ir Užimtumo tarnybai. Įstatyme nenustatyta, kad informaciją apie atsiųstą laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsienietį turėtų teikti įmonė, į kurią užsienietis atsiunčiamas laikinai dirbti, taip pat nenustatyta, kad Įstatymo nustatytais atvejais prašymą išduoti leidimą dirbti arba priimti sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams galima teikti tik praėjus tam tikram laikotarpiui.

Įstatymo 63 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad atsisakoma užsieniečiui išduoti leidimą dirbti arba leidimas dirbti panaikinamas, jeigu jis įsidarbina pas darbdavį, kuris buvo baustas už Įstatyme nurodytus pažeidimus. Įstatyme nustatyti atvejai, kai darbdavys, kaip juridinis asmuo, buvo baustas už Įstatyme nurodytus pažeidimus, tačiau nenustatyti atvejai, kai už atitinkamus pažeidimus buvo

baustas juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Taip pat nenustatyta, kad leidimas dirbti panaikinamas, jeigu, pasibaigus teisėto buvimo laikotarpiui, užsienietis negavo dokumento, patvirtinančio jo teisę gyventi Lietuvos Respublikoje.

Įstatymo 67 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad, priimant sprendimus pagal Įstatymo nuostatas, atsižvelgiama į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus, tačiau į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus turėtų būti atsižvelgiama ne tik priimant sprendimus, bet įgyvendinant visas Įstatymo nuostatas, kurios apima ir sprendimų priėmimą.

Įstatymo 71 straipsnis

Įstatyme nustatytos prieglobsčio prašytojo teisės, tarp jų ir teisė gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą ir naudotis vertėjo paslaugomis. Įstatyme nepakankamai aiškiai išdėstytos nuostatos dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir vertėjo paslaugų teikimo apimties.

Įstatyme nustatyta teisė prieglobsčio prašytojams gauti piniginę pašalpą, tačiau nenustatyta, nuo kada ši pašalpa turi būti mokama.

Įstatyme nustatytos prieglobsčio prašytojo pareigos, tačiau nenustatyta pareiga prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo metu be Migracijos departamento leidimo neišvykti iš Lietuvos Respublikos.

Įstatymo 72 ir 73 straipsniai

Įstatyme nustatyta, kaip priimamas sprendimas dėl valstybės, atsakingos už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, nustatymo, ir kokie veiksmai, susiję su valstybės, atsakingos už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, nustatymu ir prieglobsčio prašytojo perdavimu Europos Sąjungos valstybei narei, atliekami. Tikslinga šias nuostatas dėstyti viename straipsnyje ir atsakyti šiuose Įstatymo straipsniuose numatytų sprendimų priėmimo kaip perteklinių.

Įstatymo 75 straipsnis

Įstatymo nuostatos dėl kelionės dokumento išdavimo prieglobsčio prašytojui, kuris perduodamas Europos Sąjungos valstybei narei, išdėstytos nenuosekliai ir neaiškiai.

Įstatymo 76 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kokie sprendimai priimami nagrinėjant prašymą suteikti prieglobstį iš esmės, tačiau kai kurių sprendimų priėmimas yra perteklinis, todėl siūloma jų atsakyti.

Įstatymo 77 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad Migracijos departamentas sprendimą nenagrinėti prašymo suteikti prieglobstį turi priimti per 48 valandas nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo momento ar nuo prieglobsčio prašytojo perdavimo Lietuvos Respublikai iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės momento. Šis terminas gali būti pratęstas 3 darbo dienoms. Tikslinga nustatyti vieną bendrą terminą be jo pratęsimo.

Įstatyme nustatyta, kad prašymo suteikti prieglobstį nenagrinėjimo atvejai netaikomi pažeidžiamiems asmenims, taip pat nustačius kitą Europos Sąjungos valstybę narę, atsakingą už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą. Nustačius kitą Europos Sąjungos valstybę narę, atsakingą už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, prašymas suteikti prieglobstį nenagrinėjamas, o prieglobsčio prašytojas perduodamas tai Europos Sąjungos valstybei narei. Pažymėtina, kad šiuo atveju tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymo 78 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad Migracijos departamentas prieglobsčio prašytojui per 3 darbo dienas išduoda užsieniečio registracijos pažymėjimą, tačiau, siekiant, kad prieglobsčio prašytojas kuo greičiau gautų dokumentą, kuris patvirtina jo teisę likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, siūloma šį dokumentą išduoti per 3 dienas. Įstatyme nenustatyta, kas tvirtina užsieniečio registracijos pažymėjimo formą.

Įstatyme nenustatyta, kokiam laikotarpiui išduodamas ar keičiamas užsieniečio registracijos pažymėjimas, taip pat – kiek jis galioja.

Įstatymo 79 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad prieglobsčio prašytojai apgyvendinami Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, tačiau pagal keičiamas nuostatas galės būti apgyvendinti ir Pabėgėlių priėmimo centre.

Įstatyme nustatyta, kad Užsieniečių laikino apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje sąlygas ir tvarką nustato vidaus reikalų ministras, tačiau šis Įstatymo straipsnis reguliuoja prieglobsčio prašytojų apgyvendinimą Lietuvos Respublikoje. Kituose Įstatymo straipsniuose dėstomos nuostatos, susijusios su kitų užsieniečių apgyvendinimu Valstybės sienos apsaugos tarnyboje. Kadangi keičiant Įstatymą nustatoma, kad prieglobsčio prašytojai galės būti apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, Įstatyme reikia nustatyti, kas tvirtins laikino apgyvendinimo tvarką minėtame centre.

Įstatymo 81 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad prašymas suteikti prieglobstį turi būti išnagrinėtas iš esmės kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Migracijos departamento sprendimo dėl prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo iš esmės priėmimo dienos. Šis terminas gali būti pratęstas 3 mėnesiams. Kai prašymas suteikti prieglobstį nagrinėjamas skubos tvarka, sprendimas turi būti priimtas per 7 darbo dienas ir terminas gali būti pratęstas dar 3 darbo dienoms. Tikslinga nustatyti bendrą terminą, per kurį turi būti priimtas sprendimas, nenumatant jo pratęsimo.

Įstatymo 82 straipsnis

Įstatyme nustatyta prieglobsčio prašytojo teisė į vertėją apklausų metu, tačiau nenustatyta, kokia apimtimi vertėjo paslaugos teikiamos.

Įstatyme nustatyta, kad sprendimas suteikti pabėgėlio statusą gali būti priimamas remiantis dokumentais ir įrodymais, tačiau tikslingiau būtų neapsiriboti tik dokumentais ir įrodymais, o remtis ir nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, kurios apimtų ir dokumentus.

Įstatymo 84 ir 85 straipsniai

Įstatyme nustatyta, kada prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimas gali būti sustabdomas, atnaujinamas, nutraukiamas. Siūloma šias nuostatas nuosekliai išdėstyti viename straipsnyje.

Įstatymo 87¹ straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad Migracijos departamentas, gavęs prieglobsčio prašytojo prašymą suteikti prieglobstį, priima sprendimą dėl prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo iš esmės. Įstatyme siūloma nustatyti, kad toks sprendimas nepriimamas, o pradedamas atitinkamas tyrimas arba priimamas sprendimas suteikti prieglobstį.

Įstatymo 101 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad Europos Sąjungos valstybės narės pilietis turi teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu jis yra darbuotojas arba savarankiškai dirbantis asmuo ir tokį statusą išlaiko tuo atveju, kai nutraukta jo darbo sutartis (jos galiojimo laikas pasibaigęs) arba veikla ir jis laikinai nedirba dėl ligos ar nelaimingo atsitikimo. Įstatyme nenustatyta, kad nėštumo, gimdymo, tėvystės atostogos ir (arba) atostogos vaikui prižiūrėti patenka į išimtį, nors, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, Europos Sąjungos valstybės narės pilietis išlaiko ir savarankiškai dirbančio asmens statusą, kai laikinai nedirba dėl nėštumo, gimdymo, tėvystės atostogų ir (arba) atostogų vaikui prižiūrėti.

Įstatymo 103 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai ir jų šeimos nariai, kurie ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, yra atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti. Įstatyme nenustatyta, kad darbdavys ar įmonė, į kurią toks užsienietis atsiunčiamas laikinai dirbti, turėtų teikti informaciją apie įdarbintą Europos Sąjungos valstybės narės pilietį ar jo šeimos narį Valstybinei darbo inspekcijai ir Užimtumo tarnybai.

Įstatymo 105 straipsnis

Įstatyme reglamentuojamas teisės nuolat gyventi suteikimas Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui ar jo šeimos nariui nepraėjus 5 metų laikotarpiui. Formuluotės turi būti tikslinamos atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą ir į pasikeitusias Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatas.

Įstatymo 113 straipsnis

Įstatyme nustatyti prieglobsčio prašytojo sulaikymo pagrindai. Atsižvelgiant į Įstatyme keičiamas nuostatas ir į praktiką, tikslinga Įstatymą papildyti naujais prieglobsčio prašytojo sulaikymo pagrindais.

Įstatymo 114 straipsnis

Įstatyme reglamentuojamas užsieniečio sulaikymas, tačiau nenustatytas reguliaraus užsieniečio sulaikymo pagrindų peržiūros mechanizmas.

Įstatymo 115 straipsnis

Įstatyme nustatytos alternatyvios sulaikymui priemonės, tarp kurių nėra priemonės apgyvendinti užsieniečių Valstybės sienos apsaugos tarnyboje nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje.

Įstatymo 115¹ straipsnis

Įstatyme nenustatyta, kas tvirtina sulaikytų užsieniečių arba užsieniečių, kuriems skirta alternatyvi sulaikymui priemonė, apgyvendinimo sąlygas ir tvarką.

Įstatymo 124 straipsnis

Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos neleidžiama ir sprendimas dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti, grąžinimo, išsiuntimo ar prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai Europos Sąjungos valstybei narei, atsakingai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, negali būti priimtas, jeigu jam paskirta kardomoji priemonė arba taikoma laikinoji apsaugos priemonė, kurios apriboja jo teisę išvykti iš Lietuvos Respublikos. Įstatyme nėra numatytas sprendimo dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti, grąžinimo ar išsiuntimo sustabdymas tais atvejais, kai dėl užsieniečio pradedamas ikiteisminis tyrimas ir skiriama kardomoji priemonė arba taikoma laikinoji apsaugos priemonė, apribojanti jo teisę išvykti iš Lietuvos Respublikos.

Įstatymo 125 straipsnis

Įstatyme nenustatyta, kad sprendimas dėl prieglobsčio prašytojo grąžinimo į užsienio valstybę ar įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos nepriimamas, kol nagrinėjamas jo pateiktas prašymas suteikti prieglobstį pagal šio Įstatymo IV skyrių.

Įstatymo 138 ir 139 straipsniai

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis skundą dėl sprendimo, priimto pagal Įstatymą, gali apskusti atitinkamam apygardos administraciniam teismui per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Įstatyme nenustatyta, kad tais atvejais, kai sprendimas nesuteikti prieglobsčio priimamas skubos tvarka, prieglobsčio prašytojas apskusti jį galėtų per trumpesnę terminą. Taip pat Įstatyme nenustatyta, per kokį terminą teismas turėtų priimti nutartį dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių, kai skundžiamas sprendimas nesuteikti prieglobsčio priimtas skubos tvarka.

Įstatymo priedo pakeitimas

Įstatymo priede nenurodytas 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo 2 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad Pabėgėlių priėmimo centre paslaugos teikiamos ne tik užsieniečiams, kurie nurodyti Įstatyme apibrėžtoje Pabėgėlių priėmimo centro sąvokoje, siūloma patikslinti šią sąvoką ir nustatyti, kad Pabėgėlių priėmimo centras teikia apgyvendinimo ir kitas priėmimo sąlygas užtikrinančias paslaugas prieglobsčio prašytojams. Šiuo metu prieglobsčio prašytojai apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudarytas sutartis. Įvertinant tai, kad jeigu būtų prieglobsčio prašytojų antplūdis ir reiktų skubiai spręsti, kur visus juos apgyvendinti, būtų galima pagal Įstatymo nuostatas prieglobsčio prašytojus apgyvendinti įvairiose apgyvendinimo vietose pagal galimybes (esamas laivas vietas). Taip pat siūloma tikslinti Pabėgėlių priėmimo centro sąvoką nustatant, kad šiame centre teikiamos paslaugos užsieniečiams perkeltiems į Lietuvos Respublikos teritoriją Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu. Tokia formuluotė

apimtų pagal Europos Sąjungos susitarimus perkeliamus užsieniečius, taip pat ir pagal Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymą perkeliamus užsieniečius. Kadangi šiuo metu Pabėgėlių priėmimo centre apgyvendinami ir užsieniečiai, esantys ar buvę su prekyba žmonėmis susijusių nusikaltimų aukomis, apsisprendimo laikotarpiu, per kurį jie, kaip esantys ar buvę su prekyba žmonėmis susijusių nusikaltimų aukos, turi priimti sprendimą, ar bendradarbiauti su ikiteisminio tyrimo įstaiga ar su teismu, minėta sąvoka tikslinama ir šiuo aspektu.

Paskesnio prašymo suteikti prieglobstį sąvoka keičiama siekiant aiškumo ir atsižvelgiant į kitas keičiamas Įstatymo nuostatas, susijusias su prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimu.

Įstatymo 2 straipsnio 22 ir 26 dalyse įsivestas analogiškas trumpinys „toliau – vaikai“, todėl, siekiant aiškumo, Įstatymo 2 straipsnio 22 dalyje šio trumpinio atsisakoma kaip perteklinio.

Įstatymo 2 straipsnio 27⁴ dalyje apibrėžta sąvoka „Šengeno viza“, kurioje duodama nuoroda į Vizų kodeksą. Kadangi Įstatymo priedas papildomas nuoroda į Vizų kodeksą, Įstatymo 2 straipsnio 27⁴ dalyje turėtų būti vartojamas šio teisės akto sutrumpintas pavadinimas. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 2 straipsnio 27⁴ dalyje įsivestas Vizų kodekso trumpinys, kuris vartojamas ir kituose Įstatymo straipsniuose, siūlome šį trumpinį palikti, kad nereikėtų keisti kitų Įstatymo nuostatų.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje vartojamos naujos sąvokos, kurios apibrėžtos Vizų kodekse (oro uosto tranzitinė viza ir riboto teritorinio galiojimo viza, kuri negalioja Lietuvos Respublikos teritorijoje), papildoma Įstatymo 2 straipsnio 34 dalis nurodant, kad kitos Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Vizų kodekse. Šiuo metu galiojančioje Įstatymo redakcijoje 2 straipsnio 34 dalies nėra, ji įsigalios 2021 m. sausio 1 d. (Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1, 2, 142 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo X¹ skyriumi įstatymas Nr. XIII-2348). Atsižvelgiant į tai, kad minėta nuostata įsigalios nuo 2021 m. sausio 1 d., o Įstatymo projekto siūloma įsigaliojimo data 2021 m. kovo 1 d., Įstatymo projekte keičiant minėtą nuostatą pakeitimai dėstomi pagal Įstatymo redakciją, kuri bus aktuali 2021 m. kovo 1 d.

Įstatymo 4 straipsnio pakeitimas

Kelti grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai gali ne tik užsienietis, kuriam išduotas leidimas gyventi ar kitas Įstatyme nurodytas užsieniečio teisę gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinantis dokumentas, bet ir užsienietis, esantis Lietuvos Respublikoje su viza, todėl siūloma Įstatyme nustatyti, kad užsieniečiams, kurie kelia grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai, panaikinama ir viza.

Įstatymo 5 straipsnio pakeitimas

Įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai turi būti dėstomi Įstatymo priede, todėl nuoroda į 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 562/2006, nustatantį taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas), dėstoma Įstatymo priede, o Įstatymo tekste vartojamas reglamento sutrumpinimas. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme įsivestas trumpinys „Šengeno sienų kodeksas“, kuris vartojamas ir kituose Įstatymo straipsniuose, siūloma tokį trumpinį palikti, kad nereikėtų keisti kitų Įstatymo nuostatų.

Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsieniečių, pateikusių prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose, buvimas pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose nelaikomas atvykimu į Lietuvos Respublikos teritoriją, kol nepriimamas sprendimas įleisti prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką. Tai reiškia, kad jeigu būtų nustatyta, kad turi būti taikoma Įstatymo 76 straipsnio 4 dalis ar 77 straipsnio 1 dalis, Migracijos departamentas nagrinėtų prašymą suteikti prieglobstį skubos tvarka arba tokio prašymo nenagrinėtų, ir šie veiksmai būtų atliekami dar kol prieglobsčio prašytojas neįleistas į Lietuvos Respubliką. Tai paspartintų prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo procedūras ir užkirstų kelią piktnaudžiavimui prieglobsčio sistema. Taip pat Įstatyme siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai užsieniečiai sulaikomi neteisėtai kertant valstybės sieną ir pateikia prašymus suteikti prieglobstį, jie neįleidžiami į Lietuvos Respubliką, o tokie prašymai suteikti prieglobstį būtų nagrinėjami pasienyje.

Siekiant aiškumo Įstatyme siūloma nustatyti terminą, per kurį Migracijos departamentas priima sprendimą dėl užsieniečio įleidimo į Lietuvos Respubliką – 48 valandos nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo momento. Toks sprendimas nepriimamas tais atvejais, kai taikoma Įstatymo 76 straipsnio 4 dalis ar 77 straipsnio 1 dalis.

Atsižvelgiant į ribotas galimybes apgyvendinti prieglobsčio prašytojus pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose, Įstatyme siūloma nustatyti, kad teisę pasilikti pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose skundo padavimo termino laikotarpiu turi tik prieglobsčio prašytojai, pateikę prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose ir dėl kurių nepriimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką. Taip pat, siekiant aiškumo, patikslinamos nuostatos, aiškiai išdėstant, kada turi teisę pasilikti prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose pateikę prieglobsčio prašytojai, dėl kurių nepriimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką, ir kiti užsieniečiai.

Atsižvelgiant į praktikoje susidariusias situacijas, kai dėl didelio prieglobsčio prašytojų skaičiaus nėra galimybių jų apgyvendinti pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose, Įstatyme siūloma nustatyti, kad prieglobsčio prašytojai, pateikę prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose, kol nepriimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką, gali būti apgyvendinti ir Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, taip pat nustatyti, kad tokių prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje sąlygas ir tvarką tvirtina vidaus reikalų ministras.

Įstatymo 11 straipsnio pakeitimas (Įstatymo 23 straipsnio 1 punkto, 35 straipsnio 1 dalies 17 punkto, 58 straipsnio 5 ir 5¹ punktų, 124 straipsnio 2 dalies, 125 straipsnio 1 dalies 6 punkto pakeitimas)

Šiuo metu Įstatymo 11 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios užsieniečio buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpį, numato, kad jo buvimas negali trukti ilgiau negu 90 dienų per 180 dienų laikotarpį. Toks reglamentavimas nėra tikslus, nes nenurodoma, kaip skaičiuojamas 180 dienų laikotarpis. Tiek Vizų kodekse, tiek 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) užsieniečių buvimo trukmė apibrėžiama kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį. Dėl to, siekiant suderinti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės nuostatas, siūloma atitinkamai patikslinti Įstatymo 11 straipsnį.

Įstatyme nenustatyta, kokios Šengeno vizos nesuteikia teisės atvykti į Lietuvos Respubliką. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 27⁴ dalį, Šengeno viza yra Šengeno valstybės viza, išduodama vadovaujantis Vizų kodekso ir Šengeno teisyno nuostatomis. Įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad užsienietis, turintis galiojančią Šengeno vizą, gali atvykti į Lietuvos Respubliką ir būti Lietuvos Respublikoje vizoje nurodytą laiką. Tokia Įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostata nėra tiksli įvertinant tai, kad pagal Vizų kodeksą išduodamos ir oro uosto tranzitinės Šengeno vizos, ir riboto teritorinio galiojimo Šengeno vizos. Oro uosto tranzitinė viza galioja vykstant tranzitu per vieno valstybės narės oro uosto ar kelių valstybių narių oro uostų tarptautines tranzito zonas ir ji nesuteikia teisės atvykti į valstybės narės teritoriją. Riboto teritorinio galiojimo viza galioja tik vienos valstybės narės arba kelių valstybių narių, bet ne visų valstybių narių teritorijoje, todėl jeigu riboto teritorinio galiojimo Šengeno viza negalios Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos turėtojas atvykti ir būti Lietuvos Respublikoje neturės teisės. Atsižvelgus į tai, siūloma patikslinti Įstatymo 11 straipsnio 3 dalį, nustatant, kad į Lietuvos Respubliką atvykti ir būti Lietuvos Respublikoje Šengeno vizoje nurodytą laiką gali tik užsienietis, turintis galiojančią Šengeno vizą (išskyrus oro uosto tranzitinę vizą ir riboto teritorinio galiojimo vizą, kuri negalioja Lietuvos Respublikos teritorijoje).

Įstatyme nustatyta, kad užsienietis, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą galiojančią leidimą laikinai gyventi ar nacionalinę vizą studijų tikslu ir kuriam taikoma Europos Sąjungos arba jos valstybių narių finansuojama programa, kuria skatinamas trečiųjų šalių piliečių judumas Europos Sąjungoje, arba dviejų ar daugiau aukštojo mokslo įstaigų susitarimas, gali atvykti tęsti dalį studijų ir būti Lietuvos Respublikoje be vizos ne ilgiau kaip 360 dienų, tačiau

nenustatyta, kad šis užsienietis taip pat turi teisę dirbti, nors Europos Sąjungos teisės aktai jam tai leidžia.

Įstatyme siūloma nustatyti, kad į Lietuvos Respubliką be vizos atvykęs užsienietis, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą leidimą laikinai gyventi ar nacionalinę vizą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų vykdymo tikslu, galėtų ne tik vykdyti dalį savo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų, bet ir dirbti kaip dėstytojas būdamas Lietuvos Respublikoje ne ilgiau kaip 180 dienų per 360 dienų laikotarpį. Šiuo pakeitimu siekiama supaprastinti tyrėjų atvykimą į Lietuvos Respubliką turint kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą leidimą laikinai gyventi ar nacionalinę vizą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų vykdymo tikslu ir aiškiai nurodyti, kad užsienietis tuo metu gali ir dirbti kaip dėstytojas.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 11 straipsnis dėstomas nauja redakcija ir pasikeičia šio straipsnio dalių numeracija, tikslinamos nuorodos Įstatymo 23 straipsnio 1 punkte, 35 straipsnio 1 dalies 17 punkte, 58 straipsnio 5 ir 5¹ punkte, 124 straipsnio 2 dalyje, 125 straipsnio 1 dalies 6 punkte.

Įstatymo 17 straipsnio pakeitimas

Įstatyme nustatyta, kad nacionalinė visa gali būti vienkartinė ir daugkartinė. Vienkartinė nacionalinė visa išduodama užsieniečiui, kuriam leista laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, o daugkartinė nacionalinė visa išduodama užsieniečiui, kurio atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslas – ilgalaikis buvimas Lietuvos Respublikoje. Tokiu būdu užsieniečiui, dėl kurio priimtas sprendimas dėl teisės gyventi Lietuvos Respublikoje, galima išduoti tik vienkartinę nacionalinę vizą, taip nepagrįstai ribojant užsieniečio teisę atvykus į Lietuvos Respublikos, tačiau dar neatsiėmus leidimo gyventi, išvykti iš Lietuvos Respublikos ir vėl į ją sugrįžti nesikreipiant dėl naujos vizos išdavimo. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2010 m. kovo 25 d. reglamentą (ES) Nr. 265/2010, iš dalies keičiantį Konvenciją dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir Reglamentą (EB) Nr. 562/2006, kiek tai susiję su ilgalaikės vizas turinčių asmenų judėjimu, nacionalinės vizos yra išduodamos ilgesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui, o užsieniečiai, turintys vienos iš valstybių narių išduotą galiojančią ilgalaikę vizą, turi teisę ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį keliauti kitų valstybių narių teritorijose. Todėl galiojanti Įstatymo nuostata, kad užsieniečiui, kuriam leista gyventi Lietuvoje, t. y. užsieniečiui, kuris kreipdamasis dėl leidimo gyventi išdavimo pateikė apie save išsamesnius duomenis, nei kreipdamasis dėl nacionalinės vizos išdavimo, o šiuos duomenis patikrino suinteresuotos institucijos, nepagrįstai apriboja užsieniečio laisvo judėjimo galimybę tol, kol jis atsiima leidimą gyventi. Atsižvelgiant į tai, siūloma įstatyme atsisakyti nacionalinių vizų skirstymo į vienkartinę ir daugkartinę (kaip ir su leidimais gyventi, visų nacionalinių vizų turėtojai įgys teisę atvykti į Lietuvą ir išvykti iš jos daug kartų).

Taip pat siūloma patikslinti nuostatą, kad užsieniečiui, turinčiam sveikatos draudimą patvirtinantį dokumentą, nacionalinė visa yra ne išduodama, bet gali būti išduota, nes vien tik sveikatos draudimą patvirtinančio dokumento turėjimas nesuponuoja automatiško nacionalinės vizos išdavimo.

Įstatymo 21 straipsnio pakeitimas

Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad dokumentus vizai gauti pateikia užsienietis, tačiau Vizų kodeksas nustato, kad prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys prašymo pateikimo tikslais asmeniškai atvyksta, kad būtų paimti jų pirštų atspaudai. Valstybės narės gali leisti tinkamai įpareigotai trečiajai šaliai pateikti prašymą išduoti vizą pateikiančių asmenų, kurių pirštų atspaudai jau surinkti, vardu. Todėl siūloma Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nenurodyti subjekto, pateikiančio dokumentus dėl vizos, o vartoti bendro pobūdžio formuluotę, kuri leistų dokumentus dėl vizos teikti tiek užsieniečiui, tiek ir kitam subjektui.

Įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikai gali būti atstovaujama visų, o ne tik Šengeno vizų klausimais, todėl, siekiant aiškumo, reikia patikslinti šią dalį, nustatant, kad Šengeno valstybės, pagal susitarimą dėl atstovavimo atstovaujančios Lietuvos Respublikai vizų išdavimo klausimais, kompetentinga institucija gali priimti sprendimus dėl visų vizų (ne tik Šengeno) išdavimo ar atsisakymo jas išduoti, dėl visų vizų (ne tik Šengeno) panaikinimo ir atšaukimo.

Pagal Įstatymo 21 straipsnio 8 dalį, užsienietis dokumentus vizai gauti taip pat gali pateikti per Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos akredituotą komercinį tarpininką, įgaliotą garbės konsulą arba per pasirinktą išorės paslaugų teikėją. Siekiant išvengti teisinio neaiškumo dėl to, kas įgalioja garbės konsulą ar pasirenka išorės paslaugų teikėją (Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos ar kiti subjektai), Įstatyme patikslinama, kad garbės konsulą įgalioja užsienio reikalų ministras, o išorės paslaugų teikėją pasirenka Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija.

Įstatymo 22¹ straipsnio pakeitimas

Įstatyme siūloma aiškiai nustatyti, kad teisę likti Lietuvos Respublikoje įgyja tik tie prieglobsčio prašytojai, dėl kurių priimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką.

Įstatymo 26 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad užsienietis, pildydamas prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi per MIGRIS, gali būti net neatvykęs į Lietuvos Respubliką, Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsienietis, teikdamas prašymą išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi, pateikia rašytinį pasižadėjimą, kad deklaruos savo gyvenamąją vietą gyvenamojoje patalpoje, kuri atitiks gyvenamojo ploto reikalavimą – 7 kvadratinis metrus kiekvienam pilnamečiam asmeniui. Įstatyme siūloma nustatyti tik bendrą reikalavimą, o detalesnes nuostatas dėl įrodymų pateikimo tvarkos dėstyti Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1V-329 „Dėl Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Leidimų laikinai gyventi išdavimo aprašas). Šiame apraše būtų nustatytos procedūrinės nuostatos, kada ir kokią informaciją privalo pateikti užsienietis apie gyvenamąją vietą, kurioje deklaruos gyvenamąją vietą.

Įstatymo 28 straipsnio pakeitimas (Įstatymo 43 straipsnio 2 dalies, 44 straipsnio 4 dalies, 44¹ straipsnio 2 dalies, 44² straipsnio 4 dalies, 49² straipsnio 2 dalies ir 49⁵ straipsnio 4 dalies pakeitimas)

Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsienietis, kuris perkeliamas įmonės viduje, prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 4² punkte nustatytu pagrindu galėtų pateikti ne tik Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai, nesančiai Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje, bet ir Migracijos departamentui, jeigu jis Lietuvos Respublikoje yra teisėtai.

Pradėjus veikti MIGRIS, prašymai išduoti leidimą laikinai gyventi pildomi per šią sistemą, o pateikiami asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą. Užsienietis, pateikdamas prašymą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo Migracijos departamente, privalo pateikti biometrinius duomenis, todėl nėra galimybės pateikti prašymą išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi už kitą asmenį. Atsižvelgiant į tai, nuostatos, kad minėtą prašymą už užsienietį gali pateikti kitas asmuo, pripažįstamos netekusiomis galios. Taip pat pripažįstamos netekusiomis galios atitinkamos Įstatymo 43 straipsnio 2 dalies, 44 straipsnio 4 dalies, 44¹ straipsnio 2 dalies, 44² straipsnio 4 dalies, 49² straipsnio 2 dalies ir 49⁵ straipsnio 4 dalies nuostatos. Šis pasiūlymas neapribos kitų asmenų (užsieniečio darbdavio ar kito subjekto) galimybių užsieniečio prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi pildyti per MIGRIS.

Įstatymo 32 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad nelydimas nepilnametis užsienietis yra pažeidžiamas asmuo, jam užsieniečio registracijos pažymėjimas turėtų būti išduodamas kuo greičiau, todėl Įstatyme siūloma nustatyti, kad minėtas dokumentas išduodamas per 2 dienas.

Įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimas

Valstybės rinkliavos už prašymo išduoti ar pakeisti leidimą gyventi nagrinėjimą dydį nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu, todėl Įstatyme siūloma šią nuostatą pripažinti netekusia galios kaip perteklinę.

Įstatymo 35 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į Įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 4 punkto pakeitimus, atitinkamai siūloma patikslinti Įstatymo nuostatas, susijusias su atsisakymu išduoti leidimą laikinai gyventi, nustačius,

kad užsienietis nepateikė rašytinio pasižadėjimo, kad deklaruos savo gyvenamąją vietą gyvenamajame patalpoje, kuri atitiks Įstatyme nustatytus reikalavimus.

Įstatyme siūloma patikslinti atsisakymo išduoti leidimą laikinai gyventi, taip pat ir leidimo laikinai gyventi panaikinimo pagrindą ir numatyti, kad užsieniečiui leidimą laikinai gyventi atsisakoma išduoti, kai užsienietį įdarbinti įsipareigojantis darbdavys, priimančioji įmonė ar priimančysis subjektas yra baustas už nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo nuostatas, ir kai darbdavio, priimančiosios įmonės ar priimančiojo subjekto vadovas ar vadovo įgaliotas asmuo buvo bausti už leidimą dirbti nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Užimtumo įstatymo nuostatas ir (arba) buvo skirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą. Šio pakeitimo tikslas – Įstatyme aiškiai nurodyti, kad leidimą laikinai gyventi atsisakoma išduoti arba išduotas leidimas laikinai gyventi panaikinamas ir kai juridinio asmens vadovas ar vadovo įgaliotas asmuo yra baustas už atitinkamus pažeidimus.

Įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad užsienietis, kuriam atsisakyta išduoti ar pakeisti leidimą gyventi, gali pateikti prašymą išduoti leidimą gyventi praėjus ne mažiau kaip vieneriems metams nuo sprendimo atsisakyti išduoti ar pakeisti leidimą gyventi priėmimo ir išnykus priežastims, dėl kurių buvo atsisakyta išduoti ar pakeisti leidimą gyventi. Atsižvelgiant į tai, kad prašymas dėl leidimo gyventi išdavimo po vienerių metų gali būti teikiamas visai kitu pagrindu ir priežastys dėl kurių leidimas gyventi nebuvo išduotas tuo atveju nebus aktualios, siūloma šios netikslios ir klaidinančios nuostatos Įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje atsisakyti.

Įstatymo 36 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į siūlomą Įstatymo 45¹ straipsnio papildymą nauja 2¹ dalimi, atitinkamai keičiama Įstatymo 36 straipsnio 2 dalis nustatant, kad užsienietis, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi šio Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 5¹ punkte nustatytu pagrindu, ne vėliau kaip per 7 dienas nuo šio Įstatymo 45¹ straipsnio 2¹ dalyje nurodytos įmonės įsteigimo ar tapimo įmonės dalyviu dienos privalo raštu pranešti ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotai institucijai apie įmonės įsteigimą ir pradėtą vykdyti jos steigimo dokumentuose nurodytą veiklą arba tapimą įmonės dalyviu. Taigi, reglamentavimas bus aiškesnis ir nuoseklesnis, nes Įstatymo 45¹ straipsnyje bus nustatyta pareiga per nustatytą terminą įsteigti įmonę ar tapti dalyviu, o Įstatymo 36 straipsnyje – pareiga per nustatytą terminą informuoti atitinkamą instituciją apie įmonės įsteigimą ar tapimą dalyviu. Atsižvelgiant į šiuos pakeitimus, tikslinama ir Įstatymo 36 straipsnio 5 dalis, nustatant, kad ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija ne vėliau kaip per 7 dienas privalo informuoti Migracijos departamentą apie užsienietį, kuris per šio Įstatymo 45¹ straipsnio 2¹ dalyje nustatytą terminą neįsteigė įmonės ar nevykdė įmonės steigimo dokumentuose nurodytos veiklos arba netapo tokios įmonės dalyviu.

Įstatymo 44 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu keičiama daugiau kaip pusė Įstatymo 44 straipsnio nuostatų, Įstatymo 44 straipsnis išdėstomas nauja redakcija. Įstatyme siūloma numatyti, kad dėl leidimo laikinai gyventi besikreipiantys užsieniečiai, atvykstantys dirbti į Lietuvos Respubliką kaip stažuotojai ar praktikantai, taip pat užsieniečiai, komandiruojami į Lietuvos Respubliką dirbti iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių, turėtų kreiptis į Užimtumo tarnybą ne dėl leidimo dirbti išdavimo, o dėl sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo. Atsižvelgiant į tai, kad Užimtumo tarnyba priima sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, šiame straipsnyje ir toliau Įstatyme patikslinamas Užimtumo tarnybos priimamo sprendimo pavadinimas. Įstatyme taip pat siūloma nustatyti, kad užsieniečiui, užbaigusiam studijas Lietuvos Respublikoje, nebūtų taikomas ne tik darbo patirties reikalavimas, bet ir reikalavimas įsidarbinti pagal turimą kvalifikaciją, jeigu užsienietis dėl leidimo laikinai gyventi darbo pagrindu išdavimo kreipėsi nepraėjus 2 metams nuo studijų ar mokymosi pagal profesinio mokymo programą baigimo.

Siekiant aiškumo Įstatymo 44 straipsnio 7 dalyje siūloma nustatyti, kad Migracijos departamentas, priimdamas sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją, turi patikrinti ne tik, ar užsienietis atitinka Įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytas sąlygas, bet ir ar Užimtumo tarnyba priėmė sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, kai toks sprendimas būtinas. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo darbdavio keitimo procedūra, siūloma Įstatymo 44 straipsnyje nustatyti, kad Migracijos departamento priimtas sprendimas dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją galioja vieną mėnesį nuo jo priėmimo.

Įstatymo 44¹ straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekte keičiama daugiau kaip pusė Įstatymo 44¹ straipsnio nuostatų, Įstatymo 44¹ straipsnis išdėstomas nauja redakcija. Įstatyme siūloma nustatyti, kad Užimtumo tarnyba nepriima sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, jeigu užsienietis atitinka Įstatymo 44¹ straipsnio 4 dalyje išvardintas sąlygas, t. y. aukštos profesinės kvalifikacijos užsienietis, kuris ketina dirbti vadovaujantį darbą įmonėje, kurios dalyvio metinės pajamos per pastaruosius trejus finansinius metus bent vienais finansiniais metais yra ne mažesnės negu 1 000 000 eurų.

Atsižvelgiant į tai, kad aukštos profesijos kvalifikacijos darbuotojai yra viena iš prioritetinių darbuotojų grupių, ir siekiant tokiems darbuotojams sudaryti kuo palankesnes sąlygas atvykti dirbti į Lietuvos Respubliką, Įstatyme siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje teisėtai esantis užsienietis, pateikęs prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi kaip ketinantis dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, turi teisę pradėti dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą pas darbdavį, kuris įsipareigoja įdarbinti užsienietį Įstatymo 44¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytomis sąlygomis prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi nagrinėjimo laikotarpiu, nuo Užimtumo tarnybos sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo arba, jeigu Įstatymo 44¹ straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytais atvejais Užimtumo tarnyba nepriima sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi šiame straipsnyje nurodytu pagrindu pateikimo. Įstatyme siūloma nustatyti, kad aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiui reikia kreiptis į Migracijos departamentą dėl leidimo pakeisti darbdavį tik tuo atveju, jeigu užsienietis tai ketina daryti per pirmuosius dvejus teisėto darbo Lietuvos Respublikoje metus. Vėliau tokie užsieniečiai gali keisti darbdavį nesikreipdami į Migracijos departamentą dėl leidimo keisti darbdavį. Įstatymą taip pat siūloma papildyti nuostata, kad tokiu atveju, kai aukštos profesinės kvalifikacijos užsienietis netenka darbo ir per 3 mėnesius susiranda kitą, jis turi kreiptis į Migracijos departamentą ne dėl naujo leidimo laikinai gyventi išdavimo, o dėl leidimo pakeisti darbdavį.

Siekiant aiškumo Įstatymo 44¹ straipsnio 6 dalyje siūloma nustatyti, kad Migracijos departamentas, priimdamas sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją, turi patikrinti ne tik, ar užsienietis atitinka Įstatymo 44¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas dirbti šį aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, bet ir ar Užimtumo tarnyba priėmė sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, kai toks sprendimas būtinas. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo darbdavio keitimo procedūra, siūloma Įstatymo 44¹ straipsnyje nustatyti, kad Migracijos departamento priimtas sprendimas dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją galioja vieną mėnesį nuo jo priėmimo.

Įstatymo 44² straipsnio pakeitimas

Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas atvykti dirbti užsieniečiams, kurie perkeliami įmonės viduje, ir kad šie darbuotojai sparčiau prisijungtų prie Lietuvos darbo rinkos ir užpildytų trūkstamas darbo vietas, Įstatyme siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje teisėtai esantis užsienietis, pateikęs prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Įstatymo 44² straipsnyje nurodytu pagrindu, turi teisę pradėti dirbti priimančiojoje įmonėje prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi nagrinėjimo laikotarpiu nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi šiame straipsnyje nurodytu pagrindu pateikimo.

Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsieniečiai, perkeliami įmonės viduje, privalėtų išvykti iš Lietuvos Respublikos į užsienio valstybę, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė tik tais atvejais,

kai jie nesikreipia ir negauna leidimo gyventi kitu šio Įstatymo nustatyto pagrindu. Tokia išimtis numatyta ir 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliamų trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų 12 straipsnio 1 dalyje.

Įstatymo 45¹ straipsnio pakeitimas

Įstatymo 36 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi išduodamas Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 5¹ punkte nustatyto pagrindu, t. y. užsienietis, kuris atvyksta užsiimti teisėta veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu (startuoliai), ne vėliau kaip per 30 dienų nuo leidimo laikinai gyventi jam išdavimo dienos privalo raštu pranešti ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotai institucijai apie įmonės įsteigimą ir pradėtą vykdyti jos steigimo dokumentuose nurodytą veiklą. Šioje Įstatymo nuostatoje nėra suformuluota tiesioginė pareiga užsieniečiui įsteigti įmonę, todėl, siekiant aiškaus reglamentavimo ir atsižvelgiant į tai, kad užsieniečiai, steigdami įmones, susiduria su įvairiausiomis kliūtimis (dažniausiai pasitaikančia kliūtimi nurodoma Lietuvos Respublikos bankų priimamų sprendimų dėl sąskaitos atidarymo trukmė) ir įmonės steigimas užtrunka, siūloma Įstatymo 45¹ straipsnį papildyti 2¹ dalimi ir nustatyti pareigą užsieniečiui per 120 dienų nuo leidimo laikinai gyventi išdavimo dienos įsteigti įmonę, o Įstatymo 36 straipsnio 2 dalyje – pareigą per 7 dienas nuo įmonės įsteigimo informuoti ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotą instituciją. Įmonės dažniausiai yra steigiamos kelių užsieniečių, kurie skirtingu metu pradeda migracijos procedūras ir skirtingu laiku gauna leidimus laikinai gyventi, todėl būtina atskirti įmonės steigimą ir kitų įmonės narių (dalyvių) prisijungimą prie įmonės. Atsižvelgiant į tai, kad užsiimti teisėta veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu (startuoliai) gali keletas užsieniečių, kurie leidimus laikinai gyventi gauna skirtingu laiku, siūloma Įstatyme nustatyti, kad užsieniečiai, kurie prisijungs prie įsteigtos įmonės vėliau, turėtų tapti dalyviais per 60 dienų nuo leidimo laikinai gyventi išdavimo.

Pagal Įstatymo 45¹ straipsnio 3 dalį, leidimas laikinai gyventi užsieniečiui, kuris atvyksta užsiimti teisėta veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu (startuoliui), išduodamas vieneriems metams ir gali būti pakeistas vieneriems metams du kartus, taigi iš viso – 3 metams. Po šio laikotarpio, jeigu užsienietis ir toliau norėtų vykdyti veiklą, užsieniečio įsteigta įmonė turėtų atitikti visas sąlygas, nurodytas Įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose. Dėl išskirtinio tokių įmonių veiklos ir valdymo pobūdžio įmonėms (startuoliams) sudėtinga atitikti bendrus visoms įmonėms keliamus reikalavimus. Tokioms įmonėms būtinos nuolatinės rizikos kapitalo investicijos, kurių kiekviena keičia akcininkų struktūrą, todėl vien dėl šios priežasties įmonė (startuolis) negali atitikti Įstatymo 45 straipsnio reikalavimų. Atsižvelgiant į įmonės (startuolio) veiklos ypatumus bei į Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje apibrėžtą startuolio sąvoką (didelį ir inovacijomis grindžiamą verslo plėtros potencialą turinti labai maža ar maža įmonė, Juridinių asmenų registre registruota ne ilgiau kaip 5 metus), siūloma Įstatyme nustatyti galimybę įmonei (startuoliui) pratęsti veiklą dar 2 metams. Įstatymo 45¹ straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad užsieniečiui, kuriam leidimas laikinai gyventi buvo pakeistas šioje dalyje nustatyta tvarka du kartus, leidimas laikinai gyventi gali būti pakeistas dar 2 metams, jei pateikiamas dokumentas, patvirtinantis, kad įmonė, kurią įsteigė užsienietis ir kurios dalyvis jis yra, nuo įmonės įsteigimo dienos pritraukė ne mažesnę nei 30 000 eurų vertės investiciją. Šį dokumentą išduotų ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija ekonomikos ir inovacijų ministro nustatyta tvarka. Po įmonės (startuolio) trejų metų veiklos Lietuvoje sprendžiant, ar pratęsti leidimą laikinai gyventi dar dvejiems metams, tikslinga įvertinti jo ekonominį gyvybingumą, kurio pagrindinis rodiklis yra įmonės (startuolio) pritrauktos nustatyto dydžio investicijos. Tai sudarytų sąlygas užsieniečiui startuolio veiklą plėtoti 5 metus, per kuriuos startuolis galėtų atrasti pelningą veiklos modelį.

Įstatymo 46 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgus į praktikoje iškilusias problemas užsieniečiui, studijuojančiam Europos Sąjungos valstybėje narėje ir norinčiam atlikti praktiką Lietuvos Respublikoje, Įstatyme siūloma

nustatyti, kad leidimas laikinai gyventi stažuotės tikslu gali būti išduodamas užsieniečiams, studijuojantiems užsienio valstybėje nepriklausomai nuo to, ar tai yra Europos Sąjungos valstybė narė, ar tai yra kita užsienio valstybė. Įstatyme siūloma aiškiai nustatyti, kad užsienietis, užbaigęs mokymąsi arba studijas Lietuvos Respublikoje, gali pradėti dirbti ir kreiptis dėl leidimo gyventi išdavimo kitu Įstatymo nustatytu pagrindu. Taip pat siūloma nustatyti, kad tokiems užsieniečiams ir užsieniečiams, kurie studijuoja magistrantūroje, nebūtų taikomas darbo laiko apribojimas. Priėmus siūlomus pakeitimus, darbo laiko apribojimas būtų taikomas tik užsieniečiams, kurie studijuoja pirmosios pakopos studijų programose.

Įstatymo 49¹ straipsnio pakeitimas

Siekiant atsisakyti pareigos įsigyti leidimą dirbti užsieniečiams, kurie turi leidimą laikinai gyventi, Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsieniečiai, kuriems leidimas laikinai gyventi išduotas Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 12 punkte numatytu pagrindu, t. y. užsieniečiai, kurie bendradarbiauja su ikiteisminio tyrimo įstaiga arba teismu kovojant su prekyba žmonėmis ar su nusikaltimais, susijusiais su prekyba žmonėmis arba su nelegaliu darbu, turi teisę dirbti leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpiu. Pažymėtina, kad leidimas laikinai gyventi šiuo pagrindu per 2017–2019 metų laikotarpį nėra karto nebuvo išduotas.

Įstatymo 49² straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą išduodami leidimai laikinai gyventi arba leidimai nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, tikslinama Įstatymo 49² straipsnio 5 dalies formuluotė, kuri apimtų abiejų minėtų leidimų išdavimą.

Įstatymo 49⁴ straipsnio pakeitimas

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas užsieniečiams, baigusiems studijas arba mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus Lietuvos Respublikoje, susirasti darbą ir pradėti dirbti, Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsienietis, turintis leidimą laikinai gyventi darbo paieškos tikslu, gali pradėti dirbti leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpiu. Taip pat siūloma nustatyti, kad leidimas laikinai gyventi darbo paieškos tikslu gali būti išduodamas tik tada, kai užsienietis dėl tokio leidimo laikinai gyventi išdavimo kreipiasi nepraėjus vieneriems metams nuo studijų ar mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų užbaigimo.

Įstatymo 50 straipsnio pakeitimas

Kadangi Įstatyme siūloma nustatyti, kad, išduodant leidimą laikinai gyventi bus priimamas sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos darbo rinkos poreikiams, o ne išduodamas leidimas dirbti, tikslinamas Įstatymo 50 straipsnio 1 dalies 5 punktas nustatant, kad leidimas laikinai gyventi bus panaikinamas, jeigu panaikinamas sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos darbo rinkos poreikiams.

Įstatymo 50 straipsnio 1 dalies 18 punktas tikslinamas redakciniu aspektu, atsižvelgiant į pasikeitusią Įstatymo 44¹ straipsnio dalių numeraciją.

Įstatyme siūloma patikslinti leidimo laikinai gyventi panaikinimo pagrindus ir nustatyti, kad užsieniečiui leidimas laikinai gyventi panaikinamas, kai užsienietį įdarbinti įsipareigojantis darbdavys, priimančioji įmonė ar priimantysis subjektas yra baustas už nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Užimtumo įstatymo nuostatas ir kai darbdavio, priimančiosios įmonės ar priimančiojo subjekto vadovas ar vadovo įgaliotas asmuo buvo bausti už leidimą dirbti nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Užimtumo įstatymo nuostatas ir (arba) buvo skirta administracinė nuobauda pagal Administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą. Šio pakeitimo tikslas – Įstatyme aiškiai nurodyti, kad leidimas laikinai gyventi panaikinamas ir kai juridinio asmens vadovas ar vadovo įgaliotas asmuo yra baustas už atitinkamus pažeidimus.

Įstatymo 52 straipsnio pakeitimas

Įstatyme nenustatyta, per kokį laikotarpį nuo sprendimo išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi užsienietis turi atvykti atsiimti leidimo laikinai gyventi. Taigi, užsienietis leidimą laikinai gyventi gali atsiimti bet kada, net ir praėjus metams nuo sprendimo išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi, kai užsieniečio pateikta informacija, susijusi su leidimo laikinai gyventi išdavimo pagrindu, jau gali būti nebeaktuali. Atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas, Įstatyme siūloma

nustatyti, kad leidimas laikinai gyventi taptų negaliojantis, jeigu užsienietis jo neatsiima per 6 mėnesius nuo sprendimo dėl leidimo laikinai gyventi užsieniečiui išdavimo ar keitimo priėmimo.

Įstatymo 53 straipsnio pakeitimas

Užsienietis, pragyvenęs Lietuvos Respublikoje 5 metus, gali kreiptis dėl leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje. Šis leidimas užsieniečiui gali būti išduotas, jeigu užsienietis išlaikė valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos pagrindų egzaminus. Atsižvelgiant į tai, kad šie egzaminai yra skirti suaugusiems asmenims, o dėl leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje gali kreiptis ir nepilnamečiai asmenys, Įstatyme siūloma nustatyti, kad vaikams nebūtų taikomas reikalavimas išlaikyti minėtus egzaminus.

Įstatymo 57 straipsnio pakeitimas

Įstatyme nurodomi atvejai, kada užsienietis, kuris ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, privalo įsigyti leidimą dirbti, tačiau neišvardijami visi konkretūs atvejai, o pateikiamos nuorodos į kitus Įstatymo straipsnius. Todėl, siekiant aiškumo, Įstatyme siūloma aiškiai išdėstyti atvejus, kada užsienietis, ketinantis dirbti Lietuvos Respublikoje, privalo įsigyti leidimą dirbti.

Taip pat, atsižvelgiant į siūlomus Įstatymo 49¹ straipsnio pakeitimus dėl teisės dirbti suteikimo užsieniečiams, kuriems išduotas leidimas laikinai gyventi 40 straipsnio 1 dalies 12 punkte numatytu pagrindu, siūloma panaikinti leidimo dirbti išdavimo pagrindą kaip perteklinę nuostatą.

Siekiant aiškumo, Įstatymo 57 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad leidimo dirbti išdavimas užsieniečiams, kurie dirbs trumpalaikio teisėto buvimo metu, nesuteikia teisės užsieniečiui Lietuvos Respublikoje būti ilgiau nei nustatyta Įstatymo 11 straipsnio 2–5 dalyse.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2021 m. sausio 1 d. užsieniečiams, atvykstantiems dirbti į Lietuvos Respubliką ir kurių profesija yra įtraukta į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis, bus pradėta taikyti kvota, siūloma Įstatyme nustatyti, kad leidimas dirbti reikalingas ir užsieniečiams, kurių profesija įtraukta į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis ir yra išnaudota kvota, nustatoma pagal šio Įstatymo 57¹ straipsnį.

Įstatymo 57¹ straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme nėra tiesioginio teisinio pagrindo tvirtinti kvotos nustatymo kalendoriniams metams tvarką, kurios reikia kvotos nustatymo mechanizmams reglamentuoti, siūloma Įstatymo 57¹ straipsnio 3 dalyje nustatyti, kad kvotos nustatymo kalendoriniams metams tvarką tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, suderinęs su vidaus reikalų ministru.

Įstatymo 58 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į siūlomus pakeitimus, Įstatyme siūloma nustatyti, kad užsieniečiai, kurie kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti. Nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti taip pat siūloma atleisti tuos užsieniečius, kurie ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos darbą turėdami nacionalinę vizą ir dėl kurių Užimtumo tarnyba nepriima sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams t. y. užsieniečius, kurių profesija yra įtraukta į Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija ir kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą ir kuriems darbdaviai įsipareigoja mokėti mėnesinį darbo užmokestį, ne mažesnę negu 3 Lietuvos statistikos departamento paskutinio paskelbto ketvirčio šalies ūkio BDU dydžiai. Taip pat nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti siūloma atleisti tuos užsieniečius, kurie atvyksta į Lietuvos Respubliką pagal tarptautinėse sutartyse numatytas jaunimo mainų programas.

Įstatymo papildymas 61¹ straipsniu

Įstatymą siūloma papildyti nauju straipsniu, kuriame būtų nustatyta sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo atvejai, taip pat atsisakymo priimti tokį sprendimą ir šio sprendimo panaikinimo pagrindai. Pažymėtina, kad Užimtumo tarnyba ir šiuo metu priima sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, tačiau šio sprendimo priėmimo atvejai, taip pat atsisakymo priimti bei panaikinimo pagrindai nėra nustatyti Įstatyme. Atsižvelgiant į tai, Įstatyme siūloma nustatyti, kad Užimtumo tarnyba sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priima įvertinusi užsieniečio darbo atitiktį Lietuvos Respublikos darbo

rinkos poreikiams tais atvejais, kai užsienietis ketina kreiptis arba kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo pagal Įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 1 arba 3 punktą arba pagal Įstatymo 44¹ straipsnį.

Užsieniečiui keičiant darbdavį Užimtumo tarnyba priima naują sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos darbo rinkos poreikiams, jeigu šis reikalavimas taikomas. Taigi, prieš tai priimtas sprendimas tampa nebeaktualus ir jį reikėtų panaikinti, tačiau, panaikinus sprendimą, turėtų būti naikinamas ir leidimas laikinai gyventi. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo 61¹ straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad tokiu atveju sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams pripažįstamas netekusiu galios.

Įstatymo 62 straipsnio pakeitimas

Įstatyme siūloma patikslinti nuostatas, kuriose nurodoma, kokie užsieniečiai gali dirbti trumpalaikio buvimo Lietuvos Respublikoje metu, t. y. siūloma numatyti, kad trumpalaikio buvimo metu galėtų dirbti ir aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiai, kurie arba turi leidimą dirbti, arba yra atleisti nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti. Taip pat Įstatyme siūloma aiškiai nustatyti, kad užsienietis privalo išvykti iš Lietuvos Respublikos iki trumpalaikio buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpio pabaigos, išskyrus atvejus, kai jis gauna dokumentą, patvirtinantį jo teisę gyventi Lietuvos Respublikoje.

Įstatyme siūloma patikslinti nuostatas, aiškiai nurodant, kad užsieniečiams, kuriems leidimas laikinai gyventi buvo išduotas pagal Įstatymo 49⁵ straipsnio 1 dalies 1 punktą, netaikomas apribojimas dirbti tik pas tą darbdavį, kuris įsipareigojo užsienietį įdarbinti.

Atsižvelgus į praktikoje kylančias problemas, siūloma leisti dirbti pagal darbo keliems darbdaviams sutartį ne tik užsieniečiams, turintiems leidimą laikinai gyventi, bet ir užsieniečiams, kurie atvyksta dirbti į Lietuvos Respubliką su nacionaline viza.

Įstatyme taip pat siūloma nustatyti, kad Užimtumo tarnybai bei Valstybinei darbo inspekcijai būtų teikiama ne tik informacija apie įdarbintą užsienietį, bet ir informacija apie į Lietuvos Respubliką komandiruotą užsienietį. Siūloma tokią informaciją įpareigoti teikti ir įmonę, į kurią užsienietis yra atsiunčiamas laikinai dirbti (komandiruojamą). Tokį reikalavimą siūloma nustatyti, atsižvelgiant į tai, kad Užimtumo tarnyba, išduodama leidimus dirbti ir priimdama sprendimus dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos darbo rinkos poreikiams, vertina darbuotojų Lietuvoje poreikį, todėl, norint atlikti šį vertinimą, būtina žinoti, kiek darbuotojų iš viso įdarbinta ir ar reikia darbuotojų.

Atsižvelgiant į praktiką ir siekiant išvengti piktnaudžiavimo, Įstatymo 62 straipsnio 8 dalyje siūloma nustatyti, kad darbdavys, kuriam atsisakyta išduoti leidimą dirbti Įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 7 arba 9 punkte nustatyto pagrindu ar priimti sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams Įstatymo 61¹ straipsnio 2 dalies 7 arba 9 punkte nustatyto pagrindu, gali pateikti prašymą išduoti leidimą dirbti arba priimti sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams praėjus ne mažiau kaip 6 mėnesiams nuo sprendimo atsisakyti išduoti leidimą dirbti ar priimti sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo.

Įstatymo 63 straipsnio pakeitimas

Įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir 2 dalies 5 punktą keičiami redakciniu aspektu pasikeitus Įstatymo 57 straipsnio dalių numeracijai.

Įstatyme siūloma patikslinti atsisakymo išduoti leidimą dirbti pagrindus ir nustatyti, kad leidimą dirbti atsisakoma išduoti ir kai darbdavio vadovas ar jo įgaliotas asmuo yra baustas už nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Užimtumo įstatymo nuostatas ir (arba) buvo skirta administracinė nuobauda pagal Administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą. Šio pakeitimo tikslas – Įstatyme aiškiai nurodyti, kad atsisakoma išduoti leidimą dirbti ir kai juridinio asmens vadovas ar vadovo įgaliotas asmuo yra baustas už atitinkamus pažeidimus.

Atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas ir piktnaudžiavimą, siūloma papildyti atsisakymo išduoti leidimą dirbti pagrindus nustatant, kad atsisakoma išduoti leidimą dirbti, jeigu nustatoma, kad darbdavys per pastaruosius 6 mėnesius nemokėjo valstybinio socialinio draudimo

įmokų nors už vieną įdarbintą užsienietį ilgesnį nei 3 mėnesių laikotarpį, išskyrus atvejus, kai užsienietis nedirbo dėl nėštumo, gimdymo, tėvystės atostogų ir (arba) atostogų vaikui prižiūrėti, ligos ar nelaimingo atsitikimo arba kai darbdavys pateikia dokumentą, patvirtinantį, kad tokiam užsieniečiui buvo taikomi ne Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys socialinio draudimo sritį. Praktikoje susiduriama su situacijomis, kai įdarbinamas užsienietis, tačiau jis išleidžiamas nemokamų atostogų, todėl kyla klausimas, ar tikrai tokio užsieniečio įdarbinimas atitinka Lietuvos darbo rinkos poreikius. Taip pat susiduriama su situacijomis, kai užsienietis įdarbinamas Lietuvos įmonėje, tačiau jis net neatvykęs į Lietuvą siunčiamas dirbti į kitą užsienio valstybę ir tada negalima nustatyti, kurioje valstybėje mokami socialinio draudimo mokesčiai ir ar šie mokesčiai mokami.

Įstatymo 63 straipsnio 2 dalies 3 punktą siūloma pripažinti netekusiu galios, nes atsižvelgiant į Įstatymo pakeitimus išduodant leidimą laikinai gyventi turi būti įsigytas ne leidimas dirbti, o priimtas sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos darbo rinkos poreikiams.

Siūloma papildyti leidimo dirbti panaikinimo pagrindus nustatant, kad leidimas dirbti panaikinamas užsieniečiui, kuris šį dokumentą gavo trumpalaikio buvimo Lietuvos Respublikoje metu ir kuris iki teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpio pabaigos negavo dokumento, patvirtinančio jo teisę gyventi Lietuvos Respublikoje. Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad užsieniečiai, kurie naudojami teise dirbti trumpalaikio buvimo Lietuvos Respublikoje metu, nepiktnaudžiautų šia teise ir paskatinti tokius asmenis kreiptis leidimo laikinai gyventi išdavimo. Taip pat siūloma nustatyti, kad leidimas dirbti panaikinamas ir tuo atveju, kai to prašo darbdavys arba užsienietis.

Įstatymo 67 straipsnio pakeitimas

Į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus turėtų būti atsižvelgiama ne tik priimant sprendimus, bet įgyvendinant visas Įstatymo nuostatas, kurios apima ir sprendimų priėmimą.

Įstatymo 71 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad pagal keičiamas Įstatymo nuostatas prieglobsčio prašytojai galės būti apgyvendinti ir Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, Įstatyme siūloma nustatyti, kad, gyvendami Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, jie galės naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis.

Įstatymo nuostatos, reguliuojančios prieglobsčio prašytojų teises ir pareigas, sudaro sąlygas piktnaudžiauti prieglobsčio procedūra, neefektyviai naudojant valstybės lėšas, pavyzdžiui, naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis, net jei gyvena savarankiškai pasirinktoje gyvenamojoje vietoje, gauti nemokamą teisinę pagalbą skundžiant sprendimą nesuteikti prieglobstį dviem apeliacinėms institucijoms, prieglobsčio suteikimo procedūros metu neribotai naudotis vertėjo paslaugomis. Atsižvelgiant į tai, Įstatyme siūloma aiškiai apibrėžti prieglobsčio prašytojui teikiamų valstybinės garantuojamos teisinės pagalbos ir vertėjo paslaugų apimtį.

Įstatyme nustatyta teisė prieglobsčio prašytojams gauti piniginę pašalpą, tačiau nėra nustatytas šios pašalpos mokėjimo pradžios momentas. Siūloma nuostata norima nustatyti, kad prieglobsčio prašytojui piniginė pašalpa mokama tik nuo prašymo gauti piniginę pašalpą pateikimo dienos. Tokiu būdu bus aiškiai nustatyta, kad teisė gauti piniginę pašalpą atsiranda nuo prašymo pateikimo, o ne nuo tada, kai užsienietis tapo prieglobsčio prašytoju.

Įstatyme siūloma aiškiai nustatyti terminą, per kurį prieglobsčio prašytojas privalo pranešti Migracijos departamentui apie pasikeitusią gyvenamąją vietą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas.

Atsižvelgiant į piktnaudžiavimą prieglobsčio sistema, kai prieglobsčio prašytojai išvyksta iš Lietuvos Respublikos į kitas Europos Sąjungos šalis, Įstatyme siūloma nustatyti naują pareigą prieglobsčio prašytojams – prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo metu be Migracijos departamento leidimo neišvykti iš Lietuvos Respublikos.

Įstatymo 72 ir 73 straipsnių pakeitimas

Siekiant mažinti perteklinių sprendimų priėmimą ir atsižvelgiant į tai, kad šiuose Įstatymo straipsniuose numatyti Migracijos departamento veiksmai atliekami pagal Europos Sąjungos teisės aktus, siūloma Įstatymo 72 ir 73 straipsnių nuostatas dėstyti viename straipsnyje, nustatant, kad užsieniečiui pateikus prašymą suteikti prieglobstį, Migracijos departamentas nustato valstybę,

atsakingą už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, o nustatydamas valstybę, atsakingą už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, bendradarbiauja su Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis, prireikus joms teikia reikiamą informaciją.

Įstatymo 75 straipsnio pakeitimas

Siekiant aiškumo, nuostatos, susijusios su kelionės dokumento išdavimu prieglobsčio prašytojui, kuris perduodamas Europos Sąjungos valstybei narei, dėstomos nuosekliau ir atsisakoma perteklinio sprendimo priėmimo.

Įstatymo 76 straipsnio pakeitimas

Siekiant mažinti perteklinių sprendimų priėmimą, Įstatyme siūloma nustatyti, kad Migracijos departamentas, įvertinęs su prašymu suteikti prieglobstį susijusias aplinkybes ir taikytinas Įstatymo nuostatas, prašymą suteikti prieglobstį nagrinėja iš esmės, o Įstatymo 76 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais prašymą suteikti prieglobstį nagrinėja skubos tvarka. Šiais atvejais Migracijos departamentas atskiro sprendimo nepriimtų, todėl atitinkamai braukiamos su sprendimų priėmimu susijusios nuostatos.

Įstatymo 77 straipsnio pakeitimas

Įstatyme siūloma nustatyti, kad Migracijos departamentas sprendimą nenagrinėti prašymo suteikti prieglobstį turi priimti per 3 darbo dienas nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo momento ar nuo prieglobsčio prašytojo perdavimo Lietuvos Respublikai iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės momento. Atsižvelgiant į praktiką ir siekiant mažinti perteklinių sprendimų priėmimą, siūloma nustatyti vieną bendrą terminą be jo pratęsimo.

Nustačius kitą Europos Sąjungos valstybę narę, atsakingą už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, prašymas suteikti prieglobstį nenagrinėjamas, o prieglobsčio prašytojas perduodamas tai Europos Sąjungos valstybei narei. Šiuo atveju tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymo 78 straipsnio pakeitimas

Siekiant, kad prieglobsčio prašytojas kuo greičiau gautų dokumentą, kuris patvirtina jo teisę likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, siūloma šį dokumentą išduoti per 3 dienas.

Pasikeitus teisiniam reglamentavimui nebeliko teisinio pagrindo vidaus reikalų ministrui tvirtinti užsieniečių registracijos pažymėjimo formą, todėl siūloma tokį teisinį pagrindą nustatyti Įstatyme.

Siekiant aiškumo, Įstatyme nustatoma, kokiam laikotarpiui išduodamas ar keičiamas užsieniečio registracijos pažymėjimas, taip pat kiek jis galioja.

Atsižvelgiant į keičiamas nuostatas, patikslinamas ir šio straipsnio pavadinimas.

Įstatymo 79 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į Įstatymo keičiamas nuostatas, kad prieglobsčio prašytojai galės būti apgyvendinami ir Pabėgėlių priėmimo centre, atitinkamai keičiama Įstatymo 79 straipsnio 1 dalis nustatant, kad prieglobsčio prašytojai apgyvendinami Valstybės sienos apsaugos tarnyboje arba Pabėgėlių priėmimo centre.

Siekiant nuoseklumo ir atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 79 straipsnis reguliuoja prieglobsčio prašytojų apgyvendinimą Lietuvos Respublikoje, siūloma Įstatyme nustatyti, kad prieglobsčio prašytojų laikino apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje sąlygas ir tvarką nustato vidaus reikalų ministras. Kituose Įstatymo straipsniuose atitinkamai pagal reguliuojamą sritį dėstomos nuostatos, susijusios su kitų užsieniečių apgyvendinimu Valstybės sienos apsaugos tarnyboje. Atsižvelgiant į Įstatymo keičiamas nuostatas, kad prieglobsčio prašytojai galės būti apgyvendinami ir Pabėgėlių priėmimo centre, Įstatymo 79 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad laikino apgyvendinimo Pabėgėlių priėmimo centre sąlygas ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

Įstatymo 81 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad dėl didelio prieglobsčio prašytojų skaičiaus, jų teikiamų prašymų suteikti prieglobstį sudėtingumo ir apimties daugeliu atveju prašymo suteikti prieglobstį terminai pratęsimi, Įstatyme siūloma tiek nagrinėjant prašymą suteikti prieglobstį iš esmės, tiek skubos tvarka, nustatyti vieną terminą, per kurį turi būti priimtas atitinkamas sprendimas. Pažymėtina, kad Migracijos departamentui suteikiama teisė priimti sprendimą ne vėliau kaip iki Įstatyme nustatyto

termino pabaigos, tai reiškia, kad sprendimai bus priimami viso termino eigoje, o tik sudėtingesniais atvejais sprendimai būtų priimami termino pabaigoje.

Įstatymo 82 straipsnio pakeitimas

Įstatyme patikslinta, kokia apimtimi užtikrinama prieglobsčio prašytojo teisė į vertėją apklausų metu (teikiamos vertimo žodžiu paslaugos).

Įstatyme nustatyta, kad sprendimas suteikti pabėgėlio statusą gali būti priimamas remiantis dokumentais ir įrodymais, tačiau tikslingiau būtų neapsiriboti tik dokumentais ir įrodymais, o remtis ir nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, kurios apimtų ir dokumentus.

Siekiant aiškaus reglamentavimo ir atsižvelgiant į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – Direktyva 2013/32/ES) 28 straipsnio nuostatas, siūloma pakeisti įstatymo 82 straipsnio 4 dalį ir joje išdėstytas nuostatas išskaidyti į dvi atskiras dalis, taip atskiriant nuostatas, reglamentuojančias atvejį, kai apklausa neatliekama, ir atvejus, kai prieglobsčio prašytojas nebendradarbiauja su atsakingų valstybės institucijų darbuotojais.

Įstatymo 84 ir 85 straipsnių pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad nuostatos, susijusios su prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo sustabdymu, atnaujinimu, nutraukimu, yra susijusios tarpusavyje, siūloma Įstatyme šias nuostatas nuosekliai išdėstyti viename straipsnyje. Taip pat siūloma Įstatyme aiškiai nustatyti, kad nutraukto prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo terminas sustabdomas, o atnaujinto prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo terminas tęsiamas toliau.

Įstatymo 87¹ straipsnio pakeitimas

Įstatyme siūloma nustatyti, kad Migracijos departamentas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 24 valandas, nuo perkeliama užsieniečio atvykimo į Lietuvos Respubliką, gavęs jo prašymą suteikti prieglobstį, pradeda tyrimą, kurio tikslas – nustatyti, ar prieglobsčio prašytojas atitinka pabėgėlio statuso ar papildomos apsaugos suteikimo kriterijus, taip pat ar nėra aplinkybių, dėl kurių prieglobstis nesuteikiamas, arba priima sprendimą suteikti prieglobstį. Siūloma nuostata leidžia pasirinkti, ar, perkėlus prieglobsčio prašytoją į Lietuvos teritoriją, atlikti tyrimą ar be tyrimo priimti sprendimą suteikti prieglobstį (papildomą apsaugą arba pabėgėlio statusą). Toks sprendimas gali būti priimtas remiantis Įstatymo 87¹ straipsnio 5 dalies nuostata, leidžiančia pripažinti JTVPK suteiktą pabėgėlio statusą.

Įstatymo 101 straipsnio pakeitimas

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bylos C-544/18 sprendime nurodoma, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad moteris, kuri nutraukia savarankiškai dirbančio asmens veiklą dėl fizinių suvaržymų, susijusių su paskutiniais nėštumo mėnesiais ir trumpu laikotarpiu po gimdymo, išsaugo savarankiškai dirbančio asmens statusą, jeigu per pagrįstą laikotarpį po vaiko gimimo atnaujiną tą veiklą arba pradeda vykdyti kitą savarankišką veiklą ar dirbti. Atsižvelgiant į tai, siūloma Įstatyme nustatyti, kad Europos Sąjungos valstybės narės pilietis išlaiko savarankiškai dirbančio asmens statusą ir kai jis laikinai nevykdo veiklos dėl nėštumo, gimdymo, tėvystės atostogų ir (arba) atostogų vaikui prižiūrėti.

Įstatymo 103 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu valstybės institucijos neturi informacijos apie Lietuvos Respublikoje dirbančius Europos Sąjungos valstybių narių piliečius, siūloma Įstatyme nustatyti pareigą darbdaviui arba įmonei, į kurią Europos Sąjungos valstybės narės pilietis ar Europos Sąjungos valstybės narės piliečio šeimos narys atsiunčiamas laikinai dirbti, teikti informaciją apie įdarbintą arba atsiųstą laikinai dirbti Europos Sąjungos valstybės narės pilietį ar Europos Sąjungos valstybės narės piliečio šeimos narį Valstybinei darbo inspekcijai ir Užimtumo tarnybai Įstatymo 62 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka. Šis reikalavimas nustatomas atsižvelgiant į tai, kad Užimtumo tarnyba, išduodama leidimus dirbti ir priimdama sprendimus dėl užsieniečio darbo atitikties

Lietuvos darbo rinkos poreikiams, vertina darbuotojų Lietuvoje poreikį, todėl, norint atlikti šį vertinimą, būtina žinoti, kiek darbuotojų iš viso įdarbinta ir ar yra darbuotojų poreikis.

Įstatymo 105 straipsnio pakeitimas

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bylos C-32/19 sprendime Europos Sąjungos teisė aiškinama taip, kad direktyvos 2004/38/EB 17 straipsnio 1 dalies a punktas aiškinamas taip, jog, siekiant įgyti teisę nuolat gyventi priimančiojoje valstybėje narėje prieš pasibaigiant penkerių metų nepertraukiamo gyvenimo joje laikotarpiui, bent dvylikos paskutinių mėnesių darbo ir nepertraukiamo gyvenimo šioje valstybėje daugiau nei trejus metus reikalavimai taikytini darbuotojui, kuriam nutraukiant darbinę veiklą sukako šios valstybės narės teisės aktuose nustatytas amžius, kada suteikiama teisė į senatvės pensiją. Vidaus reikalų ministerijos nuomone, būtina papildyti Įstatymą siekiant užtikrinti tinkamą Europos Sąjungos teisės perkėlimą. Atsižvelgiant į tai, Įstatyme siūloma nustatyti, kad teisė nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui arba jo šeimos nariui, kuris teisėtai gyveno Lietuvos Respublikoje trumpiau negu 5 metus, jeigu jis sukakęs Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių ir įgijęs teisę gauti socialinio draudimo senatvės pensiją ar šalpos senatvės pensiją, nutraukė darbo sutartį (darbo sutartis pasibaigė) arba veiklą tik tada, jeigu toks asmuo yra pragyvenęs Lietuvos Respublikoje be pertraukos ne mažiau kaip 3 metus ir pastaruosius vienerius metus buvo darbuotojas arba savarankiškai dirbantis asmuo.

Įstatymo 113 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į Įstatyme keičiamas nuostatas ir į praktiką ir siekiant užkirsti kelią piktnaudžiauti prieglobsčio suteikimo procedūromis, siūloma Įstatymą papildyti naujais prieglobsčio prašytojo sulaikymo pagrindais.

Įstatymo 114 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad užsieniečio sulaikymas turi trukti kuo trumpiau ir į Šengeno vertintojų 2018 m. pateiktas rekomendacijas, siūloma Įstatyme nustatyti reguliaraus užsieniečio sulaikymo pagrindų peržiūros mechanizmą. Valstybės sienos apsaugos tarnyba periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per 3 mėnesius, turės vertinti užsieniečio sulaikymo aplinkybes, o paaiškėjus, kad jos išnyko, kreipsis į teismą, kad šis pakartotinai svarstytų sprendimą sulaikyti užsienietį.

Įstatymo 115 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į praktikoje pasitaikančius atvejus, siūloma Įstatyme nustatyti naują alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinti užsienietį Valstybės sienos apsaugos tarnyboje nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje. Taip pat Įstatyme nustatoma, kad alternatyvios sulaikymui priemonės – apgyvendinti užsienietį Valstybės sienos apsaugos tarnyboje netaikant judėjimo laisvės apribojimų ir apgyvendinti užsienietį Valstybės sienos apsaugos tarnyboje nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje – gali būti skirtos tik prieglobsčio prašytojams ir užsieniečiams, dėl kurių prašymų suteikti prieglobstį priimtas galutinis sprendimas ir jie grąžinami į užsienio valstybę.

Įstatymo 115¹ straipsnio pakeitimas

Siekiant aiškumo, Įstatyme nustatoma, kad sulaikytų užsieniečių arba užsieniečių, kuriems skirta alternatyvi sulaikymui priemonė, apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje sąlygas ir tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

Įstatymo 124 straipsnio pakeitimas

Atsižvelgiant į praktiką, Įstatyme nustatomas sprendimo dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti, grąžinimo ar išsiuntimo sustabdymas tais atvejais, kai dėl užsieniečio pradedamas ikiteisminis tyrimas ir skiriama kardomoji priemonė arba taikoma laikinoji apsaugos priemonė, apribojanti jo teisę išvykti iš Lietuvos Respublikos.

Įstatymo 125 straipsnio pakeitimas

Siekiant aiškaus Įstatymo nuostatų taikymo, siūloma Įstatymo 125 straipsnį papildyti 4 dalimi ir joje nustatyti, kad sprendimas dėl prieglobsčio prašytojo grąžinimo į užsienio valstybę ar įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos nepriimamas, kol nagrinėjamas jo pateiktas prašymas suteikti prieglobstį pagal Įstatymo IV skyrių.

Įstatymo 138 ir 139 straipsnių pakeitimas

Siekiant paspartinti prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo procedūras, Įstatyme nustatoma, kad tais atvejais, kai sprendimas nesuteikti prieglobsčio priimamas skubos tvarka, prieglobsčio prašytojas gali jį apskusti per 7 dienas nuo sprendimo įteikimo dienos. Toks apskundimo terminas siūlomas remiantis Direktyvos 2013/32/ES 46 straipsnio 7 dalies a punkte nustatytu minimaliu terminu. Kadangi prieglobsčio prašytojams suteikiama teisė nemokamai naudotis vertimo žodžiu paslaugomis skundai parengti, o ši paslauga užtikrinama remiantis Migracijos departamento sudaryta sutartimi su paslaugų teikėju, kurioje griežtai apibrėžiami paslaugų teikimo terminai, prieglobsčio prašytojui suteikiamas 7 dienų terminas skundai pateikti yra pakankamas. Pažymėtina, kad nepagrįstiems prašymams ir pasienio procedūros atvejais apskundimo terminas nuo 7 iki 10 dienų nustatytas ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, pvz.: Austrijoje, Vokietijoje, Bulgarijoje, Lenkijoje ir kt.

Taip pat Įstatyme nustatoma, per kokią terminą teismas turėtų priimti nutartį dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių, kai skundžiamas sprendimas nesuteikti prieglobsčio priimtas skubos tvarka.

Lietuvos Respublikos Seime užregistruotas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 X skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4253(2), kuriame keičiami Įstatymo 138 ir 139 straipsniai. Jeigu šis projektas bus priimtas, Įstatymo projekte keičiami 138 ir 139 straipsniai turės būti patikslinti.

Įstatymo priedo pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos įgyvendinami teisės aktai turi būti nurodomi Įstatymo priede, šis priedas tikslinamas nurodant jame 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) su visais pakeitimais. Šis priedas taip pat tikslinamas, atsižvelgiant į Nuorodą į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 69, nuostatas, taip pat atnaujinamos nuorodos į Europos Sąjungos teisės aktus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Įstatymo projekto priėmimas neturės neigiamų pasekmių.

6. Kokią įtaką priimtas Įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip Įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas Įstatymas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo įtraukimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų nereikia.

9. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte keičiamos sąvokos iki Įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui bus suderintos su Valstybine lietuvių

kalbos komisija ir aprobuotos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu Įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymą, reikės pakeisti:

1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymą Nr. 1V-131 „Dėl Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymą Nr. 1V-899/V-330 „Dėl Vizos išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymą Nr. 1V-329 „Dėl Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

4. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. spalio 4 d. įsakymą Nr. 1V-340 „Dėl Laikinojo užsieniečių apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“;

5. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. gegužės 6 d. įsakymą Nr. 1V-346 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo pasienio kontrolės punktuose sąlygų aprašo patvirtinimo“;

6. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymą Nr. 1V-429 „Dėl Sprendimų dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti, išsiuntimo, grąžinimo ir vykimo tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją priėmimo ir jų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

7. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 22 d. įsakymą Nr. 1V-194 „Dėl Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

8. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. balandžio 23 d. įsakymą Nr. A1-229/1V-289/V-491 „Dėl Lietuvos Respublikoje nustatytų nelydimų nepilnamečių užsieniečių, kurie nėra prieglobsčio prašytojai, amžiaus nustatymo, apgyvendinimo ir kitų procedūrinių veiksmų tvarkos aprašo patvirtinimo“;

9. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. rugpjūčio 25 d. įsakymą Nr. A1-454/1V-588 „Dėl Prieglobsčio prašytojo teisės kas mėnesį gauti piniginę pašalpą įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

10. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymą Nr. A1-139 „Dėl Sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

11. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. kovo 27 d. įsakymą Nr. A1-133 „Dėl Leidimo dirbti užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

12. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugpjūčio 18 d. įsakymą Nr. A1-234 „Dėl Pabėgėlių priėmimo centro nuostatų patvirtinimo“;

13. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2017 m. sausio 26 d. įsakymą Nr. 4-56 „Dėl Vertinimo tvarkos, kuria nustatoma, ar numatomos steigti įmonės veikla susijusi su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu ir ar šiai veiklai vykdyti užsienietis turi reikiamą kvalifikaciją, finansavimą ir verslo planą, aprašo patvirtinimo“;

14. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus ir Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2019 m. įsakymą Nr. V-401/EV-281/V-395 „Dėl informacijos apie Lietuvoje dirbančius užsieniečius pateikimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projekte nustatoma galimybė prieglobsčio prašytojus apgyvendinti Pabėgėlių priėmimo centre, o apgyvendinimo tvarką pavedama tvirtinti socialinės apsaugos ir darbo ministrui. Šiuo metu, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 8 d. nutarimu Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Nutarimas Nr. 171) Vidaus reikalų ministerija kasmet sudaro sutartį su Pabėgėlių priėmimo centru dėl prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo šiame centre. Šiam nutarimui įgyvendinti Vidaus reikalų ministerijai kasmet yra skiriama biudžeto lėšų, kurios paskirstomos prieglobsčio prašytojų apgyvendinimui savivaldybėse ir Pabėgėlių priėmimo centre. Įstatymo pakeitimu siekiama supaprastinti esamą prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo Pabėgėlių priėmimo centre mechanizmą, atsisakant tarpinės grandies – Vidaus reikalų ministerijos. Remiantis šiuo metu apgyvendintų prieglobsčio prašytojų skaičiumi ir didėjančiomis jų srautų tendencijomis, šiems pakeitimams įgyvendinti (prieglobsčio prašytojams išlaikyti) kasmet Pabėgėlių priėmimo centrui reikėtų skirti iš valstybės biudžeto maždaug 80 000 eurų (2019 m., palyginti su 2018 m., prieglobsčio prašytojų skaičius padidėjo 53 proc.). Kartu reikėtų sumažinti Vidaus reikalų ministerijai Nutarimo Nr. 171 nuostatomis įgyvendinti kasmet skiriamų lėšų dydį 50 proc. (37 000 eurų), kita pusė skiriamų lėšų būtų panaudota prieglobsčio prašytojams apgyvendinti savivaldybėse.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 62 straipsnio 7 dalyje ir 103 straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad informacija bus teikiama per Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinę sistemą, būsimi pakeitimai pareikalaus papildomų šio fondo veiklos sąnaudų, nesusijusių su šio fondo veikla, todėl Įstatymo nuostatomis įgyvendinti 2021 m. reikės 20 000 eurų Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinės sistemos pakeitimams.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„Prieglobsčio prašytojas“, „prašymas suteikti prieglobstį“, „užsienietis“, „leidimas laikinai gyventi“, „leidimas dirbti“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Atsižvelgiant į tai, kad reikės pakeisti daug įgyvendinamųjų teisės aktų, siūloma nustatyti, kad Įstatymo projekte siūlomos nuostatos įsigaliotų 2021 m. kovo 1 d.